

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 3 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hétre 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-heteses példányok egyszer 30 fill.
minden következéskor 15 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemen
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 501.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, június 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A föld.
- A színház és a vendéglősök.
- A büntetőtörvény reformja.
- Kereskedelmi és ipari reformok.
- Magyar leányok a török háremekben.
- Miniszteri kritika.
- Dráma — folytatásokban.
- Mi történt a lugasban?
- A Jegyesek Albuma és az aradi kereskedők.
- Üngyilkosság a kaszárnyában.
- A kis Rózsa Sándorok.
- Katolikus püspök és zsidó rabbi.
- Nyaralás.
- Izgalmas automobil kaland.
- Az aszfalt lovagjal.
- Vilma és Rusi verekednek.
- Tárca: Az egér. Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

A föld.

Arad, június 2.

A gazdaközönység szeme az időjárásan lebeg most s azon fordul meg minden, hogy a természet bőkezűen bánik-e a tavasszal, küld-e jó langyos esőt és hevítő napsugarat.

A tavaszi napfény melegétől most zsendül odakinn a föld, a mezők élete. Mikor a föld őszi megtermékenyülése a téli hónapok áldott állapota után a zsenge növényzetet hordja már hátán, akkor érdemes megint egyszer elgondolkozni a földről. A magyar világrendszerben még a régi feifogas uralkodik: a föld körül forog minden. A magyar állam egész élete a földhöz tapad, társadalmunk a

földön nőtt föl és ahhoz van növe ma is minden idegszálával. A falusi gazda és a városi iparos, a hivatalnok és a munkás, a kereskedő és a tőkepénzes sorsa nálunk elválaszthatatlan a föld sorsától. A földből és a föld után él nálunk még ma is mindenki és minden.

Tőlünk nyugatra a föld nem csak életteremtő és kenyéradó, hanem a nagy ipari alkotások, a házkolosszusok viselője is. Kettős életet él ott; méhében az emberi táplálkozáshoz szükséges termények fejlődnek ki: hátán az emberi kéznek újjalakítása, új jövedelem fakasztása céljából alkotott műhelyei vannak. Nálunk a föld még mindig a legfőbb, csaknem az egyetlen forrása a jövedelemnek, ugyszólván az egyetlen emelője a néptáplálkozásnak.

És épen ezért van nálunk még nagyobb jelentősége a földnek, mint másutt. Nyugaton a megnövekedett kulturszükségletek fedezésére ott van még a nagy ipar és a nagy kereskedelem. Keleten a föld könnyebben elégíti ki a kisebb kulturigényeket. Nálunk az állam és a társadalom igényei közel vannak a nyugatiakhoz, anélkül, hogy a jövedelem forrásai azoknak megfelelően szaporodtak volna. A földnek kell viselnie aránylag komplikált állami gépezetünk és aránylag fejlett társadalmi életünk fentartásának költségeit.

Elsőrendű fontosságú kérdés tehát nálunk, az, hogy milyen ennek a földnek művelése, hogy milyen az a munka, amely arra hivatott, hogy az ország háztartását

egyensúlyban tartsa. Arad környékén és egész Aradmegyében kiválóan szépen fejlett mezőgazdasági kulturát láthatunk, azonban még sok teendő van nálunk is a mezőgazdaság egész tereumán.

Még nálunk is vannak nagybirtokok, melyeknek berendezése hiányos, jövedelme nem megfelelő. A középbirtokok száma és területe aránylag csekély. A birtokosoknál, a parasztnál még mindig sok helyen nincs meg az okos gazdálkodás iránt való érzék és az ahhoz szükséges tudás. Egyes termelési ágakban kiválóak ők is, de sok más irányban hiányzik a céltudatos törekvésük.

Ezt természetesen nem vádként említjük, hanem csak tényként konstatáljuk. E hiányokról a kisbirtokosok nem tehetnek, mert nem áll rendelkezésükre megfelelő anyagi erő, amelynek segítségével jobban fölvirágoztathatnák birtokukat. A kisbirtok — fájdalom — ma már pusztulóban van a munkásviszonyok folytonos rosszabbodása következtében.

Mindennek a tanúsága pedig az, hogy azoknak, akik a magyar föld, a magyar mezőgazdaság érdekében hivatottak dolgozni, teljes erővel, egész készséggel arra kell törekedniük, hogy a gazdasági tudás, a helyes beállítás, az okos számítás a gazdálkodó osztály részét áthassa, hogy a magyar föld minden rétege feltárljon a céltudatos, nemzetgyarapító munka előtt.

Az egér.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Édes mama! Nem akarok ócska frázissal élni, a világ legjobb anyósáról zengve himnuszt, csak egy szóval köszönöm meg ismételtén azt a végtelen boldogságot, hogy... igen, hogy a napam lett. A boldogságomat leírni még sem kíséreltem, hiszen ez olyan természetes, különben miért vártam volna öt éven keresztül Margitira!

Nyolc nap óta a feleségem, de még most is olyan, mintha leányszobájának volna bűbajos lakója. Ártatlan naiv gyermek, a kinek fogalma sincs az életéről s bájos mosolyával tekint szét a világban. Az édes mama maga sem hiszi, hogy mennyire gyermek, mert merem állítani, hogy az édesanyák ismerik legkevésbé leányaiakat. Megengedem, hogy ismerik tíz-tizenkét esztendőskorukig, de azután rejtélyivé válik mindenik, mert csak a lelkük felületével találkoznak.

Utazásunk pompás volt, ámbátor egy pillanatra sem maradhattunk egyedül. Egyszerre akart mindenki utazni, a vonatok zsúfolásig megteltek, ahog tudiam Margitnak annyi helyet szorítani, hogy kényelembe helyezkedjen.

Élesen átudt, mikor körülöttünk vadregényes tájak váltakoztak s azzal a biztonsággal kulcsolta újult álmában is a kezem köré, hogy meg van védve mindentől, sőt tekintettel a kanonok utársunkra és kíséretére, még tőlem is.

Most látiam először aludni, valami kinond hatatlan gyönyörűség volt az. Fogadok, hogy az édes mama nem élvezte ezt, legelőbb Margitnak apró korában, mert nem lehet megvárni ettől a képtől. Először tüderkékkéi játszadozhatik, mert mosolyog, beannyt szeme így a finom szemhéj alatti is cupa okosság, tiszta derű, az ajka kissé megnyitja s én ten tudóval szívom magamba a lehellelő. A haja csöppet borzas, de ez végtelenül lilik neki. Egyébként sem szerettem soha a tükör elől kikerült nőket, mert keletlenül az a lezseresség, a mi természetellenessé teszi őket. A nő, mikor meg látjuk, úgy kerüljön elénk, mint a rózsza, ne verjen rajta még miadig reflexet a tükör, a hiúság, üresség, sokszor léteketlenesség kerítője. Akarjon hódítani, de ne a problémamajszlás látzatával, mert ha ilyenre vágyunk, főkeresésük a kirakatokat és megismeretjük a viaszbabokat. Azok nem viselnek sem a ruhán, sem az arcon ráncot, kifogástalanul vannak fészülve és szintén mosolyognak, mosolyognak... olyan kedves egyforma bamba-sággal.

Engedelmet a kitérésért. Azért történt az egész, mert mindig felforr a vérem, ha ilyen kirakati figurákat látok, mintegy géppel felhuzottan, az emberek között kovályogal.

Az én Margitom más, sőt sokkal több és ilyenné sosem válik.

Az ut elbágyasztotta, késő délután volt, mikor felébredt. Hozzáam simult és bágyadt tekintettel nézett szét az előbünk sötét pano-

rámán, ami egyébként sem érdekelt nagyon. Egy kis álmoság még maradt a szemében, mert ahogy a vanamta hajléka a fejét, rajtakaptam, amint le-leragadoznak a szempunai. Csak arra érdekelt fel teljesen, hogy a katalan bejött jelen-e, készülünk, pár perc múlva vegyalomáshoz érünk...

... Most mosolygok mindazon, amin keresztül mentünk, mert könnyű mosolyogva visszaérinteni a múltra, ha mindjárt hat napos is a múlt. De a ná-zsejzsejkám igen furcsa volt s hogy nem mérgeledtem, azt tisztára közismert fogmasikus természetemnek lehet tulajdonítani.

Epen le akartam feküdni. (Margit utközben evett valamit, én magam vacsoráztam futatás az éteremben), mikor megfagyott bennem a vér, akkorát sikoltott a feleség.

Alig tudtam szólni.

— Mi oaj, fiacskám?

Felkuperodott az ágyon, nyatlg magára huzta a takarót s vacogott a foga, mikor azt dadogta:

— Ott, ott, nézd...

Arrafelé tekintettem, a nerra mutatott, a szőnyeg szélén egy apró egérke ült. Megmárnék még mos. is esküdni, hogy ráak nézett füvegzemével.

Margit úgy félt tőle, mint a véikes lelkiismeretű ember a kisértettől.

— Jaj, de vadok, kegyesd el, Sándor.

Nem tudom, beszéltem-e már valamikor róla, de leküzdhetetlen életszenvedt érsék az

A színház és a vendéglősök.

Érdekelte helyről kaptuk az alábbi sorokat: Az „Orfeum jog” címen egy orfeum járó igen okosan és ügyesen elmélkedik az „Aradi Közlöny” mai számában ama dolgok felett, melyeket az aradi vendéglősök tettek most ismét aktuálissá, amikor a város tanácsánál a népénekéről szóló szabályrendelet megváltoztatását kéri.

Örvendetes dolognak tartom azt, hogy végre egy komoly lap vezetőhelyén szót emelhet valaki a hangoztathatja, hogy a színház és különösen a mi színházunk nem kulturintézmény többé, hanem szórakoztató hely. A megélhetése szempontjából olyan darabokkal kell többnyire a színháznak előállnia, melyekről a komoly gondolkodású ember nem a legjobb véleményével van. Azért a színházra bátran használhatjuk az „üzlet” szót ép oly jogosultsággal, mint a milyen üzlet a vendéglő kerthelyisége, amikor benne orfeumtársulat szórakoztatja a közönséget.

Én nagyon gyakran járok a színházba, nyáron el is járok az orfeumba és kimondom a legnagyobb nyíltsággal, hogy néha-néha pikánsabb a színház télen, mint amilyen az orfeum. A különbség az, hogy az orfeumba azok a hölgyek és urak mennek, akik eléggé emancipáltak arra, hogy ily helyen szórakozzanak, míg a színházba mindannyian járnak és bizony nagyon rosszul érezték magukat, mikor ott a botránnyosan nyíltan hangoztatott és eljátszott frivolságokat kellett végigballagatni.

Üzlet tehát ma mind a kettő, vagy ha tetszik „művészeti vállalkozás” az egyik úgy, mint a másik, mert mint a modern kabaretnál látjuk, sokkal több szellem, okosság, ötlet és humor nyilatkozott meg annak kis színpadán, mint a színházban, amikor pályaművekkel, vagy a fővárosban elbukott darabokkal mutatják a publikumot.

A vendéglősöknek tehát igazuk van, ha azt állítják, hogy a színházat monopolizálni nem indokolt többé és a város rosszul cselekszik, ha egyik üzletet protessálja, a másiknak pedig a megélhetést is lehetetlenné teszi.

Nagyban téved az én orfeumjáró barátom, amikor azt állítja, hogy a színdirektornak

a várossal kötött szerződésében volna egy olyan pont, mely kimondja, hogy színelőadások ideje alatt orfeum vagy cirkusz előadásokat nem tarthat. Ez a szerződésben nincsen benne; ellenkezőleg, kimondja a szerződés, hogy cirkusz előadások és hangversenyek tartathatók a színi előadások alatt és hogy ezért a színelőadások kártérítést nem kérhet.

Ez a tilalom csak a vendéglősök által most megtámadott szabályrendeletben foglaltatik, amikor a 6. § ban ki van mondva, hogy a színelőadás alatt orfeum előadásra engedély nem adható.

A színelőadás alatt akkor, amikor a szabályrendelet meghozatott, csak a téli-ünnep volt érthető — mert nyáron előadás akkor nem is volt. Időközben épült fel a nyári színház és most a „színelőadás” alá magyarázza a színelőadás a nyári hónapokat is. Ezen fellegas ellen küzdenek most a vendéglősök, amikor kimutatják, hogy a nyári színelőadások, melyek a szerződés szerint artistikus előadások is lehetnek, semmivel se különbek, mint az orfeum vagy kabaret előadások és ezért a szabályrendeletet úgy akarják interpretálni, amint azt akkor, amikor megalkották, másként nem is gondolta senki, mint hogy a tilalom csak a téli színelőadásra vonatkozik.

A vendéglősök kérelmével igenis foglalkozhatik a város és nem kell várnia, míg a mostani színelőadás szerződése lejár, mert a szerződés semmiféle ilyen előjogot nem biztosít az igazgatónak.

Téved végül az orfeumjáró, amikor azt hiszi, hogy a nyári színházat ellenőrzi a színelőadás bizottság. A nyári színház eddig se gyakorolt kurturmissziót, volt ott légtornász, bírói művész, bűvész, szarpatin-táncosnő, góker és mindenféle artista, mozi, táncosnők stb. stb. Szabad teljesen a nyári színház, ezt világosan megmondja a szerződés — bátran konkurrálhat az orfeummal, csak attól tartok, hogy az orfeum a színház trágárságaival szemben le fog maradni.

Egy színházba járó.

Parasztkongresszus Békéscsabáról jelentik: A pünkösdi parasztkongresszusra a résztvevők oly nagy számmal jelentkeztek, hogy elhelyezésük gondot ad a rendező bizottságnak. Buko-

vinából két paraszt-egyesület intézett kérdést, hogy a kongresszusra részt vehetnek-e. Jelentkeztek azonkívül Bajorországból, sőt Franciaországból is.

A büntető törvény reformja.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Budapest, június 2.

A folyosón arról folyik a tanácskozás, csakugyan van-e kilátás ismét délutáni ülésekre is? Apponyi Albert gróf ma is kijelentette, hogy okvetlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a nyári szünet előtt törvénynyé váljanak javaslatai. Justh Gyula elnök pedig lehetetlenségnek tartja, hogy június 15. ike után ülést tartson a Ház. Így nincs kizárva, hogy lesz megint nyolcórás ülés. Ámbár enélkül is meglehetően szavazni a javaslatokat...

Az ülésről ezeket jelentik:

Rakovszky István elnökölt az ülésen. A megnyitás után elfogadják harmadszori olvasásban is az appropriációs javaslatot.

(A fiatalok büntetése.)

Következik a büntető novella tárgyalása. Nagy Sándor beszélt először. Erről a nagy jelentőségű tárgyról az beszédéről külön cikkben számolunk be. Utána Nagy Dezső beszélt. A fiatal bűnösök neveléséről, javításáról szól. A társadalomnak nincs joga úgy eljárni a fiatal bűnösökkel, mint a meglett korúakkal. Nem a retorzió eljárás a fontos és célra vezető, hanem a tanító, javító irány. Az állami menhelyek körülből negyven ezer gyermekkel fogadnak be. A mióta a gyermekvédelem szélesebb irányt öltött, azóta javult a helyzet a fiatal bűnösök tekintetében, mégis magában a novellában kell a garanciának lenni e tekintetben. Az állam és társadalom e téren mindent megtehet. Tudja, hogy a miniszter átérzi a hiányokat s bízik azok módosításában. A javaslatot elfogadja.

Eszterházy Mór gróf: A gyámhatóság hatásköri kiterjesztését követeli. A gyámi törvényben nincs semmi gyakorlatiasság. A fiatal bűnösökről szólva részletesen beszél a javítás eszközeiről. A büntető novella nem megoldás, de a lehetőséghez képest megvan benne minden, ami a haladó, fejlődő kort jelent. A javaslatot elfogadja.

Fenyvesi Soma: A büntető törvénykönyvnek a csalásra és becsületsértésre vonatkozó részét hiányosnak mondja. A büntető perrendtartást

egerek iránt. Tizenégy éves koromban farkasvadászaton vettem részt, birkóztam medvével és megvérzett a kőszáli sas, de volt idő, amikor a legkedvesebb madaramra, a fogolyra, nem vadászom. Épen az egér miatt.

Volt egy száraz nyarunk, kiégetett mindent a mezél egerek ezrei lepték el a földet. A fogolyfalkák abban az esztendőben szabadon járhattak a határunkban, mert elájultam, mikor ráléptem az első, fehér hasú mezél egérre.

A házi egér ugyan egészen más, kisebb se, elismerem, hogy önmagában véve igen kedves jószág, de hát hiába ne, kerülget még mindig láttára az ájulás.

Eleintén nem feleltem Margitnak semmit, igen zavart lehettem.

Nagyot dobantottam lábammal a földön, ámbátor közelebb húzódtam az ágyhoz. Az egér erre cirkuszi mutatványokba kezdett, végigfutott a szőnyeg peremén, azután pedig — Jézus Mária! — vagy két lépésnyire beljebb foglalt helyet. Ott volt majdnem előttünk.

Leveletem a cipőmet s behunytt azemmel feléje sujtottam. Ez megzavarta, mert retrált az ajtóig, de nem menekült, a távozásnak a látszatát sem keltette, sőt már megint visszajött.

— Tudod mit, flacsám! — mondtam Margitnak, húzd magadra a takarót és aludj. Szegényke egyre jobban reszketett.

— Nem tudok elaludni, nem is merek. Még képes felmászni az ágyra.

— Azt állig hiszem, mert még nem hallottam ilyesmit.

— En hallottam a tanyásnéktől elégszer.

— Hihetetlen, hogy milyen szemtelen ez az állat-faj! — kiáltottam.

Valami erős ugyan alig lehetett a hangom, mert az orcáim fáját cincogni kezdett (nyilván válaszként) s két lábára pipiskedve, mergette felénk az orrcsokáját.

Juj, de csunya volt, leírhatatlan az a kellemetlen érzés, a mi állandóan a hatalmában tartott. Azonkívül szegénykeztem is a gyáva-ságomért, ámbár or barn ilyen süri bírálata alá merem bocsátani a kérdést, hogy a többi faj-fajú gyáva-ság mértékét lehet-e alkalmazni, ha az egértől félnünk?

— Ne haragudj, édes kis szívem, mondtam, szívesen meghalok érte, de erre képtelen vagyok. Majd becsöngetek valakit, talán a szobalányt.

— Nem, nem! — tiltakozott Margit. Én szegénylenem magam.

— Akkor oltuk el a villanyt! Nini, ez csakugyan jó ötlet, mert hátha a viláosság tetszik a kis gonoszoknak.

Margit ugyan nehezen egyezett bele ebbe a tervbe, mert hátha az ellenkezőt eredményes, mégis sikerült rávennem azzal az ígérettel, hogy örökösöm. Melléje kellett ülnöm, fogtam a kezét s félszemmel vigyáztam a szőnyegre.

Hát ott volt még azután is.

Eleintén csak a tűzpiros szemét láttam, később feljött a hold, bevilágított reánk s tisztán kivettem a gonosz fenevad formáit. (Mert már egy fenevadat is szívesebben fogadtam volna.)

Nem beszéltünk semmit, Margit az izgalomtól lassan elfáradt, éjjel táján elaludt s csak olykor, a fölrezenéséből sejtettem, hogy az egér alkalmatlanok az álmaiban.

Meg akartam csókolni és nem mertem. Az a bolond gondolat állta utamat, hogy az egér figyel, talán ki akar lenni is, — erre duplán szégyeltem magam, sőt szegénykeztem.

Eszembe jutott minden számárság, az egyiket követte a másik s hogy ragadozott szempillám, szórakozásul az egyszerűget mondtam magamban. Arra még emlékszem, hogy a hőszer nyolcnál komoly kétségek gyötörték, ha vajjon ötvenkilec, avagy hatvanegyszer az eredmény, de más egyébre nem emlékszem. Reggel az éjjeli szekrényre dőlve ébredtem, fájt minden tagom a virrasztástól.

Hanem az egeret nem láttuk sehol. Nem volt rá alkalmunk később sem, mert már hat órákor másik hotelba vonultunk. Végére, szegény Margit is nagyon nyugtalanul töltötte az éjszakát, ráfért a pihenés.

... És ez az oka, hogy Ádám bácsiakat csak estefelé kerestük föl, azonban nem maradtunk ott vacsorán, bár nagyon szívesen invitáltak.

is módosítani kell. Beszél a feltételes elítélésről s annak fontosságát hangoztatja. A rehabilitációra módot kell keresni, biztosan tudja, hogy idővel átmegy majd a köztudatba az a felfogás, hogy a büntetését kiállott embert vissza kell fogadni. A törvény e téren csak előkészíthet, a társadalmi felfogás átlomlásához idő kell. A törvényjavaslatot elfogadja.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után

Vlad Aurél azt fejtegeti, hogy a legtöbb büntetést a nyomor miatt követik el, ezeken pedig pusztán paragrafusokkal segíteni nem lehet. Ezért nem is fogadja el a javaslatot.

(A megkritizált Csemegi.)

Nagy Emil arról beszél, hogy a ma érvényben levő Csemegi-féle büntetőtörvénykönyvnek nagy hiányai vannak. Az egyéni becsületet nem védi meg, az alattomos bűncselekmények ellen nincs elég határozó büntetés. Büntetőtörvénykönyvünk nem fakad a magyar népiélekből. Meglehetősen reakciónárius módon fejtegeti ezután a Csemegi-kodexet. Beszéde közben Bródy Ernő többször közbeszól, miélt Rákovszky, az elnököt a lelkét ismételtelen rendreutasítja.

Mikor Rákovszky ismételtelen rendreutasította Bródyt, az izgatottan odaszólt a mellébe ülő jegyzőnek:

— *Hallatlan! Mihelyt egy keresztény beszélt, rögtön ilyen izgatottak!*

E kijelentést a gyorsírók alig hallották s így nem kerül a naplóba, de az újságírók a karzaton jól hallották.

Visontay Soma visszautasítja Nagy Emilnek a Csemegi kodexre vonatkozó kritikáját. Elmondja hogy milyen nehéz viszonyok között jött létre büntetőtörvénykönyvünk, amely akkor dicsőítője volt a magyar igazságszolgáltatásnak. Helytelen dolog az ország minden bajáért a Csemegi-kodexet okolni.

(A miniszter beszéde.)

Gieszwein Sándor rövid beszéde után

Günther Antal igazságügyminiszter válaszolt az elhangzott beszédekre. Husz évig folyt a vita, — ugymond — hogy revízió alá vegyük-e az egész büntetőtörvénykönyvet, vagy csak a részleges revízióval. Most, mikor megállapodtunk a részleges revízióban, természetesen, hogy azt minél nagyobb körre szeretnénk kiterjeszteni. A felhozott kívánások közül most csupán a csalásra vonatkozólag tesz kivételt, a többi deliktumok revideálását tavaszra hagyja. A most napirenden levő javaslat abból a szempontból készült, amelyben a bíró nem tarthatja magát földöntúli lénynek, hanem érző szívvel ítéli a bukott ember sorsa felett. Kéri javaslatának elfogadását. (Elsők eljezés.)

A Ház ezután elfogadta a javaslatot, mire az ülést véget ért.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Hírek az Urániából. Ismét új műsort mutat az Uránia-színház, melynek minden egyes számáról érdemes volna külön ismertetést írni. Gyönyörű orsz. tájképek mellett humoros és komoly mozgóképek vonultak el szemünk előtt, a legnagyobb látványosságot nyújtva. Minden kép egy egy meglepetés. Az Uránia-színház igazgatósága pünkösdkor az építő iparosok Aradon tartandó kongresszusának alkalmával disztribúciót rendez a kongresszus tagjainak tiszteletére. Nagyszerű és helyi érdekességű darabot is bemutat még június hónap folyamán az Uránia. Arad mélysegeiből címmel szenzációs képekkel illusztrálva kerül színpadra a cigányok élete és a legszűkebb néposztály életmódja, melynek kapcsán megismerkedik a közönség Arad gonoszlelvő világával is. A nagyszerű darab nagy érdeklődésre számíthat.

Magyar leányok a török háremekben.

Nagy Sándor dr. beszéde a képviselőházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 2

A képviselőház ma megkezdte a büntető novella tárgyalását, amelynek első szónoka az Aradon lakó Nagy Sándor dr., a nagylaki kerület képviselője volt. Nagy Sándor mély tudással és éleslátással világozott bele ebbe a nagyfontosságú kérdésbe és jogászai bölcsességgel, hozzáértéssel kommentálta a törvényjavaslat tételét. A képviselőházban általános figyelem uralkodott amikor Nagy Sándor dr. beszélt, s a képviselők egyértelműen konstatálták, hogy még nem hangzott el a nagylaki követeléhez hasonló, nagy készültiségre valló hatalmas beszéd.

A nagy koncepciójú beszéd egyes részeit itt közöljük:

(A javaslat méltatása.)

T. Ház! Mindazok, akik a büntető novella tárgyalásához hozzászóltak, ha egyes részletekben el is tértek a nézetek, elismerték, hogy ez igen értékes munkát De az én szerény nézetem szerint nem részesítették ezt a javaslatot a dicsőretnek olyan mértékében, amelyet ez a nagy koncepciójú javaslat egyáltalában megérdemel. Ez a javaslat ugyanis, amiódon első és második fejezetében új insituciókat hoz be jogrendszerünkbe, valóságos új kodexet képez, amely hatalmas fegyver lesz, azon két nagy, egymással összefüggő szociálpolitikai kérdésnek megoldásánál, hogy a kriminalitás ebben az országban apasztassék és hogy a kiskorúak erkölcsileg megóvassanak a büntől és nevelés által a bűnözéstől eltérítessenek. Ez a nagy szociálpolitikai kérdés ugyszólván existenciális kérdése minden államnak; mert hiszen az, hogy egy államban a kriminalitás nagy-e vagy kicsi, összefügg az államnak erkölcsi integritásával s még a nemzetközi viszonylatokban elfoglalt erkölcsi renoméjával is, sőt kétségtelen, hogy összefügg egy nemzetnek kulturális, közgazdasági és minden egyéb irányú erejének kifejtésével is. Ezért tartom én ezt a javaslatot nagy koncepciójúnak, mert nemcsak hogy első fejezetében egy új — már t. i. nálunk új, de más államokban már elfogadott — intézményt hoz be jogrendszerünkbe, hanem második fejezetében a kiskorúak bűnösségére és büntetésére vonatkozó insitucióknak ilyen megalkotása és keresztülvittele által valósággal utórró. Ezt a javaslatot a külföldi nagy tudósok is, többek közt a legutóbb megtartott berlini börtönügyi kongresszuson is, a legnagyobb elismeréssel és méltánylással fogadták, sokkal nagyobb méltánylással, mint amilyen-nel mi eddig itt a Házban ezt a javaslatot pertraktáltuk. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Az indoklás megmondja, hogy ez az ágában sincs a novellának azzal a pretenzióval feltépní, mintha az egész büntetőtörvénykönyv revíziója lenne, vagy a módosítás célját szolgálja, hiszen a büntetőtörvénykönyv revíziója majd később kerül a Ház elé.

(A leánykereskedők ellen.)

Nagyon röviden említek meg egy bűncselekményt, amelyet a büntetőnovella szabályoz ugyan, de nem úgy, a mint óhajtanám és a mint meggyőződésem szerint az a célnak megfelel. A kerítésre vonatkozik ez a kijelentésem. (Halljuk! Halljuk!) A kerítés szabályo-

zásánál elvételéből és elnézéséből kiharadt a novellának oly rendelkezése, amely ha bele nem módosítatik, — hiszen csak olyanokat akarok felhozni, a miket könnyen lehet beilleszteni, csak a bellesztés inkommoditását kell legyézni, — oly állapotok lennének a büntető novella életbeléptetése után, hogy a legfiagránssabb esetek, amelyek miatt ugyszólván szabályozzuk a kerítés bűncselekményét, a novellában, nem lennének büntethetők. A leánykereskedés, a leánykiszállítás leggyakoribb formája az, amely szerint a leánykiszállítás Keletre történik. Hiszen az indoklás is említi, hogy épen az is okul szolgál az igazságügyi kormányzatnak a bűncselekmény sürgős meggátolására és insituciózására, hogy a keleti konzulok felszóltak, hogy óriási mérvet ütött a hungaráknak Keletre való szállítása. Már most, ha valaki 20 éven feüli lányokat szállít Keletre és nem bordélyházba, vagy hasonló üzletbe, hanem amint szokás, hárembe szállítja, akkor ez a büntető novella szerint nem volna büntethető. A büntető novella ugyanis bizonyára elnézésből tisztán korra, erkölcsösségre és egyéb minősítő körülményekre való tekintet nélkül csakis akkor bünteti a hungarók külföldre szállítását, hogyha az bordélyházba, vagy más hasonló üzletbe történik, pedig azt hiszem, oly bíró nem akad, mert valósággal nemzetközi sérelem keletkezne abból, aki a mohamedanizmus családi szentélyét, a háremet, bordélynak, vagy hasonló üzletnek merné nyilvánítani itéletében és így megtörténik, hogy amélt részben tulajdonképpen a büntető novella alkottaik és amélt annak a része létesül, elvesznék, mert nem volna lehetséges az ily üzérkedőt büntetni. Azt hiszem tehát, hogy ebben a tekintetben meg kell változtatni a részletes tárgyalás során a bűncselekmény fogalmazását és kétségtelen, hogy ily esetekre provideálni kell.

(A csalók és sikkasztók.)

A csalásnak és a sikkasztásnak büntetése feltétlenül felemelendő, mert tény az, amit nagyon helyesen mondott épen Takács Zoltán lopási bűncselekményében Baumgarten, aki akkor kir. ügyész volt, hogy a büntetéseket, különösen az ural büntetéseket valóságos matematikai számítások csinálnak, mikor nagyobb összeget sikkasztanak, vagy nagyobb összeg erejéig csalást követnek el. A matematikai számítás t. i. az, hogy számot vetnek magukkal, hogy az egyik serpenyőben áll az a pár évi börtön vagy fegyház, amit kaphatnak, amelynek következménye az erkölcsi megalázás, a büntetéssel járó fizikai, vagy lelki fájdalom, de ezzel szemben áll a másik serpenyőben az a remény, hogy kiszabadulván, egész élete végéig abból az elsikkasztott nagy összegből magának fényes existenciát és fényes létet biztosíthat és ha a számításnál úgy találja, hogy a plusz a bűn javára esik, akkor elköveti a bűncselekményt. Ha már most csakis 6-8 évig terjedő büntetési tételek vannak a csalásnál és a sikkasztásnál, akkor, ha valaki egy milliót sikkaszt, vagy egy milliónyi csalást követ is el, miután maga az elsikkasztott összeg nagysága egyedül nem oly súlyosító, mely a büntetés maximumát vonja maga után, nem kapja a maximumot, ha egyéb súlyosító körülmények nincsenek.

Ezért helyesnek tartom, hogy ezeknek a büntetése is emeltessék, a mint a novella emeli a lopás büntetését, adván oda az eddigi öt éves spaciun helyett egy 5-10 évig terjedő spaciunot. Nem látom be, hogy mivel van hátrább veszedelmesség tekintetében a csalás és a sikkasztás a lopással szemben; sőt nézetem szerint a csalás és sikkasztás veszedelmesebb, a közrendre nézve sokkal ártóbb, mint a lopás.

(Rendőrségi és közigazgatási híretek.)

En megcsüsztetném a büntetés feltételének elengedésének lehetőségét akkor, ha a rendőri bíraskodásra vonatkozik, arra a bíraskodásra, amelyre nézve már az 1869-iki perrendtartás megbiata a kormányt, hogy készítse el a bíraskodásra vonatkozó eljárást, a mely eljárás azonban nem a mostani igazságügyi kormány hibájából, hanem más kormányok hibájából mindaddig még el nem készült. A büntető novella indokolása szerint 500.000 kihágási ügyben bíraskodnak Magyarországon egy esztendőben. Nem csoda, hogy ilyen óriási a szám. A kihágási büntetőörvénykönyv szerint annyi a kihágási paragrafust gyártó közege, hogy ha egyet lép az ember, nem tudja, mikor botlik bele valamelyik kihágásba? Az ilyen bíraskodásra, ahol nincsenek meg sem a vád-nak, sem a védelemnek garanciái, a hol sablonszerűleg ítélnek, nem lehet est a nagy jogot bízni, mert meg vagyok győződve, hogy ez nemcsak felületes bíraskodásra, de egyenesen pártoskodásra vezet. (Ugy van!) Emlékezzünk, hogy akkor, a mikor ellenzéken ültünk, hány-szor panaszoltuk a közigazgatási atrocitások azon fajtaát, a mikor a főszolgabírók választások előtt kihágások címén megidézték a választókat, azokat, akik az ellenzékekkel tartottak és aztán — minthán nincs a világnak még olyan jogtudósa se, hogy számon tudná tartani a maga agyában az összes kihágásokat, — mindig módja volt az illető főszolgabírónak, valamely kihágás miatt azt az embert megbüntetni.

Farkasházy Zsigmond: Most is úgy van!

Nagy Sándor: És már akkor éltek párt szempontból a feltételes elítéléssel, mert azt mondták, ha jól viseled magad, nem foglak megbüntetni, vagy fel fogom függeszteni az ítélet végrehajtását. (Ugy van!) Ha ez így van, akkor én nem bírom rá egy sokszor pártos közigazgatásra — tisztelet a kivételeknek — ezt az óriási jogot, a melyet nem szabad kicsinyelni.

Ezután Nagy Sándor általános figyelem közt a rabsegítésről beszélt s végül kijelentette, hogy a törvényjavaslatot a legnagyobb örömmel elfogadja. A beszéd végétével a népszórá képviselőt számosan keresték fel gratulációikkal.

Vilma és Rudi verekednek.

Vége a szerelemnek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 2.

A címből bizonyára kitalálja az olvasó, kiktől van szó: Nyári Rudiról, a híressé vált soproni cigányprimásról és feleségéről, gróf Festetich Vilmaról, aki könnyelműen eltaszította magától a magán családot, csak hogy felesége lehessen a fűzőképző muzikusnak.

A fiatal pár a napokban érkezett vissza a külföldről Budapestre. Rudi, aki az utóbbi időben pompásan elszájtította az előkelő szokásokat, nagyképpel fogadta a hírlapírókat, akik az iránt érdeklődtek, milyen az exotikus párnak a becses egészsége? A cigányprimás nem mulasztotta el ez a k-lommal kijelenteni, hogy közte és Vilma grófnő között pompás békes egyetértés uralkodik, úgy élnek, mint a galambok.

Hogy ez nem felel meg a történelmi hűségnek, azt szomorúan dokumentálja az a kínos családi szcena, amely tegnap este történt a Rudiek lakásán.

Enőli fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

Nyári Rudiekről szól ismét a krónika. Festetich Vilma grófnő és szeretett Rudija,

akik most a Rákóczi ut 47. számú házban laknak, nagyon okos emberek és tudják, hogy a romantika nimbuszát csak egy dolog tartja meg rajtuk: a nyilvánosság előtt való szereplés, hát gondoskodnak róla, hogy folyton beszéljenek róluk. Ért hallottak a Rákóczi ut 47. számú háznak lakói tegnap este lármát, zivajt és jajjalást Nyáriék lakásából. Később azt is látták, amint Nyári Rudi a folyosóra ki-rohanva szökik szeretett Vilma grófnője elől, aki fűzőkanállal a kezében fut utána és kiméletlenül rakta a hátára szeretett hltvestársi ütlegeit.

Nem lehetetlen, hogy a szép Rudi nem-sokára újra hegedülni fog valamelyik kávéházban. De akkor majd nem ül már mellette Vilma grófnője és nem tányéroz szeretett ura játéka után, mert hiszen akkorra a tényőrokat bizonyára mind eltöri Rudi fején.

Kereskedelmi és ipari reformok.

A kamara közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ma délután tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt. Kristyóry János elnök jelentésével kezdődött a népes ülés; bejelentette az elnök, hogy a kereskedelmi miniszter a kamara felterjesztésére elrendelte, hogy a telefon-előfizetők név-jegyzéke a jövőben az előfizetők névén kívül azok foglalkozásának, állásának, lakásának megjelölésével is el fognak láttatni; bejelentette, hogy a kamara lépéseket tett az iránt, hogy Aradon technológiai iparmuzeumot létesítsen a miniszter s hogy a város már kilátásba helyezte a célra a kért ingyentelket; bejelentette az elnök, hogy a Hirschl Zsigmond-féle „Millenium-alapítvány” ez évi kamatát a kamara Grünstein Samu kereskedelmi alkalmazottnak ítélte oda; végül a kamara teljes ülésének hozzájárulását kérte az elnök ahhoz, hogy a kamara tegye meg az előkészítendő lépéseket egy Aradon rendezendő országos ipari és mezőgazdasági kiállítás rendezésére.

A kereskedelmiügyi minisztérium megküldte a kamarának a Duna-Száva-csatorna és az Adria felé vezető víziút kiépítéséről készült emlékiratot véleményezés végett. A közgyűlés az emlékiratot tanulmányozás céljából kiadta a kamarai irodának. — Békésmegye alispánjának megkeresésére a kamara hozzájárult a megye vásártarászai szabályrendelvényének olyan irányu módosításához, hogy Köröstarcsa község hetipiacairól az idegen kalapkészítők elzárassanak. A teljes ülés napirendre tért a kassai kereskedelmi és iparkamarának az italmérések vasárnap munkaszüneté tárgyában s a nagyváradi kamarának az uszortörvény némely rendelkezéseinek módosítása érdekében hozzá ítézet átíratat fölöt; ellenben magáévá tette a kolosvári kamarának az új termésű fűszertengerinek a vasutakon való soronkívüli szállítása és a marosvásárhelyi kamarának a munkásbiztosító törvény revíziója érdekében a miniszterhez intézett felterjesztését. Ugyancs k pártólólag fogadta a közgyűlés a szegedi hús-vágók és sertéshizalók egyesületének emlékiratát a könnyű sertések fogyasztási adójának le szállítása tárgyában.

A közgyűlés felhatalmazta az elnökséget arra, hogy a nyári idegy alatt közgyűlési ügyeket is ülésen kívül intézzen el, levelező tagul megválasztotta Kádas Lajos ipartestületi titkárt s végül u-asította az elnökséget, hogy a „Jegyesek Albuma” című vállalat visszaélései ellen tegyen lépéseket. Még Reiniger A. S. Indítvá-

nyára elhatározta a teljes ülés, hogy a munkásbiztosításnak Hunyadmegye területén tapasztalható kezdetlegességére, az állapotok rendezésére felhívja a megye alispánjának, mint másodfoku iparhatóságnak figyelmét s evvel a közgyűlés véget ért.

Miniszteri kritika.

A belügyminiszter mai leiratában kioktatja a város közönségét arra, hogy a közmunkákra nemcsak az aradi építőipari szövetség tagjai pályázhatnak.

Ujabb lecke a közgyűlésnek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Arad város közgyűlése az aradi építőiparosok szövetségének kérelme alapján kimondotta, hogy valahányszor építésre a gazdasági szék pályázatot ír ki, mindannyiszor kösse ki feltételül azt, hogy a pályázatban csak olyan iparos vehet részt, aki tagja az építőiparosok szövetségének. A gazdasági szék a hat elemi iskola építkezési feltételeinek összeállításánál honorálta ezt a határozatot s a feltételeket e szerint szabta meg. A gazdasági székek ezt az eljárását azonban sem a kereskedelmi, sem a belügyminiszter nem találta helyesnek és a közgyűlést direkte arra utasítja ma érkezett leiratával, hogy a jövőben ne respektáltassa fenjelzett határozatát, mert ez egyenesen törvényen alapuló miniszteri rendelethe ütközik.

A közszállításokról alkotott törvényt, mely a fejlődés kezdetében lévő magyar ipart van hivatva segíteni, a kereskedelmi miniszter vaskos füzetet betöltő magyarázó utasítással látta el, mert azt akarta, hogy a közszállítások ezentul minden magyar iparos számára kereseti forrásul szolgáljanak. Ebben az utasításban seholsincs megmondva, hogy az építkezésekben csak építőipari szövetségi tagok vehetnek részt. Ha a gazdasági szék ezt mégis jónak látta kikötni, akkor érthető, ha ismét a miniszternek kell megmondania, hogy a közgyűlés s ennek egyik bizottsága nem ismerik a törvényt és a miniszteri szabályrendeleteket.

A miniszter ezt a következő formában adja tudtára a város közönségének:

A kereskedelmi miniszter arról értesít, hogy Arad szab. királyi város gazdasági széke által hat elemi iskola építési munkálatainak biztosítása tárgyában 1908 évi március hó 16-án 116. sz. alatt kibocsátott árlejtési hirdetményben azon kikötés és is foglaltatik, hogy a versenytárgyaláson kizárólag az építőiparosok országos szövetségének tagjai vehetnek részt. A közszállítások területében azonban általános követelt elv az, hogy semmiféle magyar iparos vagy kereskedő nem zárható ki a hazai közszállításokban való részvételből, kivéve a szabályzat 56. szakaszában megjelölt esetben, t. i. oly vállalkozók, kik a szabályzatnak a hazai származásra annak igazolására és ellenőrzésére vonatkozó utasításait kijátszották. A szabályzat 7. szakaszában eszenkívül felsorolják azon esetek, a melyekben a versenyés korlátozható; más esetekben és más irányban való korlátozások, tehát mint a melyek ezen szakaszban taxszatíve felsorolják, az árlejtési feltételek közé fel nem vehetők.

Miért is felhívom a város közönségét, hogy gazdasági székét utasítsa, miszerint a jövőben

kibocsátandó árlejtési hirdményében ily határozmányok felvételétől tartózkodják.

Harti Sándor,
m. o. t.

Megjegyzendő, hogy Aradvármegyének legutóbb tartott közgyűlése előtt is megfordult az építőiparosok szövetségének az a kérelme, hogy a vármegye közmunkálatában csak szövetségi tagok vehessenek részt, de a közgyűlés hivatkozással a miniszteri rendeletben idézett szabályzatra, *megtagadta* a kérelem teljesítését.

Mi történt a lugasban?

Különös eset több fejezetben.

I.

A különös történet főhőse a lugas. Vadszőlő befonta, repkényszótte, csöndes, hűs lugas, a mely romantikus történetek színhelye, már a meenyiben a szerelmi történetek manapság romantikusoknak nevezhetők. Mert az árnyas és illattal teljes lugasokban ma nem gitár peng, nem lágy sóhajok szállnak, hanem pohár csendül és az eszeigok zörgése teszi harmonikusabbá és poétikusabbá az idillt. Ellenben a szerelmi ömlegések ma is úgy folynak, mint néhány századdal ezelőtt . . .

II.

A második fejezetben elmondatik, hogy miért volt szükség az első fejezetre, melyben a cselek ményről általában még édes keveset tud meg az olvasó. De már tele lehet édes szerelmi sejtélemmel, hogy a lugas nem hiába lugas, valami történik benne.

Tehát igenis történik valami. Vacsoráznak. Hármán vacsoráznak. Egy cseléd, egy férjes asszony és egy — rendőr. A cseléd ruhában, az asszony ruhában és a rendőr egyenruhában. Nem történt semmi: vacsoráztak. Csöndes nyári estén, csillagragyogáskor, tavaszi mámorban, virágillatos lugasban, mely egy boivárosi kocszmában vagyon.

III.

A kaján irigység a harmadik fejezetben szövődik a történetbe. Valaki jött a kocszmába, aki ismeri a rendőrt, a férjes asszonyt és a cselédet . . . És ez a valaki gunyosan bemosolygott a lugasba. Körülbelül olyan gunyosan, mint Gőndör Aurél az orfeumban, amikor azt mondja: „na ja”. Ez a valaki is mondott valamit, de nem előkelően mondta és nem németül. Magyarul mondta, sőt magyarul. A cseléd elszégyelte magát ettől a mondástól, az asszony pedig így szólt a rendőrhöz:

— Ha férfi vagy, légy férfi!

És a rendőr férfi lett. Rárohant a csufondároskodóra és ütni kezdte.

IV.

A verekedés részleteiről nem írunk. A valaki kezében megszólant a bicska, a rendőr szájában éles hangon megzúzott a sip. Őt perc múlva az egész társaság benn volt a rendőrségen. Az asszony ruhában, a cseléd ruhában és a rendőr egyenruhában. A valaki részben ruha nélkül, mert verekedés közben leszakadt róla. A rendőrségen azután tisztázódott a helyzet és mint a rendőrség fogalmazója írta: a verekedők előállítatván, igazolás után szabadon bocsátattak.

V.

A történetnek most már csak a kihágási bíróság előtt lesz folytatása. Mi térjünk vissza a lugasba és aranybetűkkel véssük rá az asztalra:

— Okulásul: csupán a haza az, mi ápol és eltakar. A lugas csak ápol, de nem tud mindent eltakarni.

Dráma — folytatásokban.

Az aradi kir. ügyésztől ma ment föl a Kuriához a Mezei-házaspár bűnpörének ítélete ellen írott terjedelmes semmiségi panasz. Az ügyész azzal gyanúsítja Mezeinét, hogy hatásvadászatból betanult érzékeny jelenetekkel csikarta ki a felmentő ítéletet.

A Mezei-pár pöre a Kurián.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2

A Mezei-pár tragikusan indult és közben szerencsés felmentéssel egyidőre lezárult bűnpörének aktái ma indultak meg utolsó utjukra. Az aradi királyi törvényszék ugyanis ma küldötte fel a legfelső ítélkező fórumhoz, a királyi Kuriához, a teljesen elkészült jegyzőkönyvet s az ítéletet, hogy az mondja ki az utolsó szót.

Az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék a Mezei-párt felmentette az előre megfontolt szándékos emberölés vádjának következményei alól, de a vádhatóság képviselője nem nyugodott meg. Bűnösöknek hiszi őket s azt vallja, hogy az esküdtek igazmondása nem tisztán a főtárgyalás folyamán hallott tárgyilagosságról alakult ki. Semmiségi panaszt jelentett be még a főtárgyaláson a királyi ügyész s a ma felküldött iratsomóban elment a semmiségi panasz hosszan írásba foglalva.

A királyi ügyész rendkívül érdekes és az esküdtszéki intézmény életbelépte óta még elő nem fordult argumentumokkal igyekszik megingatni az esküdtek verdiktjének alapjait. Azt mondja semmiségi panaszában, hogy az esküdtek hamis benyomások alapján hozták meg ítéletüket.

Mint emlékeztetés, Mezeiné bűnpöre tárgyalásának alkalmával, mikor férje a tárgyaló terembe lépett szuronyos börtönőr kíséretében, hogy tanuvallomást tegyen, az asszony ájultan rogyott össze, majd midőn eszméletre tért, odalépett férjéhez, átölelte azt s percekig tartó fuldokló és görcsös zokogással tartotta karjai között. Az egész tárgyalás folyamán rendkívül szájalomra méltó benyomást tett az esküdtszék tagjaira az asszony folytonos sirása.

Az ügyész — semmiségi panaszában — ezekről a jelenetekről azt mondja, hogy csak színvadi játékok voltak, melyek hatásvadászat céljából igen ügyesen inszcenirozhattak s leplezetenül kijelenti, hogy azok annyira nem voltak a léleknek, az érzelmenek természetes megnyilatkozásai, hogy azok mögött a rendezőt is látni lehetett, mert bizony ezek a megrázó momentumok mind előre ki voltak eszelve és ügyesen be lettek tanulva. Már pedig a polgári társadalomból kikérült esküdtek az ügyész véleménye szerint nagyon is fogékonyak az ilyen belső evolúciók iránt s a rájuk gyakorolt hatás a verdikten érezhetővé válik. Ez ellen nem is lehetne kifogást emelni, ha azok a hatásos és megrázó jelenetek természetes és közvetlen megnyilatkozások. Ámde a Mezei-bűnpörben hamis benyomásokat szereztek az esküdtek, mert hazugság volt mindaz, ami előttük lejátszódott.

Krenner Zoltán dr. a Mezei házastársak védője, az ügyészi panaszra terjedelmes ellenészrevételt adott be, amelyet csak ma küldött fel a törvényszék a Kuriához. Krenner dr. a Kuria határozataira hivat-

kozik, melyekben maga a legfelsőbb bíróság mondja ki, hogy az esküdtszéki ítélet megsemmisítésénél a legfelsőbb bíróság nem mérlegelheti azt, milyen befolyások folytán hozták meg ítéletüket.

Mint jogász körökből vett értesüléseink mondják, még nem is bizonyos, vajjon a Kuria büntető tanácsa foglalkozik-e a semmiségi panasszal. A perrendtartás értelmében ugyanis a koronaügyésznek jogában áll a semmiségi panaszt visszavonni. Valószínű, hogy ennek a semmiségi panasznak is ez lesz a sorsa.

A Jegyesek Albuma és az aradi kereskedők.

Egy „irodalmi vállalat” titkaiból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2

Különös ügye keveredett az aradi kereskedők és iparosok egy részének egy ismeretlen nevű, mindenestre gyanus fővárosi „irodalmi” vállalattal.

Annak idején megirtuk, hogy a *Jegyesek Albuma* — ez volt a neve a vállalatnak — ügynökei végigházták az aradi kereskedőket és iparosokat, a kiket kecségtető ígéretekkel begrattak, hogy a *Jegyesek Albuma* részre hirdetést adjanak föl, sőt abba is, hogy a vállalatnak meglehetősen ravaszul szerkesztett megrendelő leveleit aláírják. Azt ígérték, hogy az albuma minden kereskedői és ipari szakmából csak egy-egy cég hirdetését vessik föl; a megrendelő iv szerint az Arad és Aradmegye területén levő jegyeseknek fogják szétküldeni s a hirdető annyiszor tíz-husz fillért fizet, a hány ilyen címre az albumot szétküldötték. A hirdető részére — ezt vastag betűkkel jelezte a megrendelő iv — Beles János kir. közjegyző fogja igazolni, hogy az album példányai mely címre küldettek el.

A hirdető azonban kevéssel a megrendelés után átlátták, hogy megtévesztették őket, sőt veszedelmes csávába jutottak. Elsőben kiderült, hogy az album egyazon szakmából öt hat cég hirdetését vette föl. Megtudták, hogy Beles János kir. közjegyző a vállalatot a nevére való hivatkozásra egyáltalán nem hatalmazta. Azonban ennél sokkal súlyosabb volt valami egyéb. A kereskedők megtudták, hogy a *Jegyesek Albuma* más vidékeken, ahol annak példányai megjelentek, nem csupán az urí, értelmes osztályhoz tartozó jegyespárokhoz küldték szét, hanem a legapróbb falvak olvasni nem tudó parasztjaihoz is, akiknél a kereskedők és iparosok reklámjának semmi célja és értelme sincsen. — Nagyvárdon egy-egy kereskedőtől ily címen havonta hetven-nyolcvan koronát követeltek, Maros-Torda megyében pedig nyolcezer irástudatlan jegyes után kivették a díjakat.

Ennek folytán a hirdető visszaléptek a megrendeléstől és ezt egy részük Török Lajos rendőrfogalmazó jelenlétében a vállalat ügynökének is kijelentette. Más részük ajánlott leveiben tudatta a *Jegyesek Albuma* tisztelettel, hogy a megrendelést törli. Most azonban fordulat következett be, amely jellemzi, hogy milyen alapon dolgozik a nevezetes vállalkozás.

Bizonyos Szilas Mór, aki a *Jegyesek Albuma* aradi részének alvállalkozójaként nevezte magát, tudatta Somló Armin dr. aradi ügyvéddel, hogy a megrendeléseket csak azon esetben hajlandó törölni, ha a kereskedők összesen tízezer koronát, vagy egyenként 200–300 koronát fizetnek neki — azért, hogy a hirdetés meg ne

Jelenjen. Elképzelhető, hogy milyen számlára várhatnak az aradiak, ha a hirdetés meg is jelenik. Somló Ármin dr. ezt az ajánlatot — anélkül, hogy annak jogi képviselőjét elvállalta volna, közölte az érdekeltekkel.

Mintegy hetvenen vannak azok, akik vasárnap délelőtt, az *Aradi Kereskedők Körében*, Singer Sándor elnöklésével értekezletet tartottak. Ezen mindenekelőtt Szilas Mór ajánlatát visszautasították, s újból kijelentették, hogy a megrendelésről visszalépnek és abból magukra semminő kötelezettséget el nem ismernek. Elhatározták, hogy a *nagyváradai és marosvásárhelyi kereskedőkkel*, akik hasonló beugratás sorsára jutottak, érintkezésbe lépnek, s a Jegysek Albuma ellen egyöntetűen járnak el. Megkeresték az *aradi kereskedelmi és iparkamarát*, hogy az érdekelte aradi kereskedők és iparosok részére az ügyben minden lehető támogatást adjon meg, amint ezt a marosvásárhelyi kamara ki is mondotta.

Végül három tagu bizottságot küldtek ki, hogy az ügy a per megindítása előtt, valamint egyebekre nézve a szükséges intézkedéseket tegyék. A bizottság tagjai: *Singer Sándor*, *Steigerwald Alajos* és *Faragó Rezső*, az Aradi Kereskedők Köre titkára.

A dolognak további fejleményeit most érdeklődéssel várják. Mindenesetre óhajtható, hogy az ily vállalatokkal szemben a legfelsőbb iparhatóságok is védelmet nyújtsanak, — és az is, hogy a vidéki kereskedők és iparosok nagyobb óvatossággal fogadják az ilyen titokzatos vállalkozások hozzájuk kopogtató ügynökeit és jól vasalt „megbizottait.”

A kis Rózsa Sándorok.

Gyermekek bünszövetkezete az aradi törvényszék előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 2

Valóságos kis bünszövetkezet állott ma az aradi büntetőtörvényszék előtt. A híres Karaffa-flu bandája volt az, amely hónapokon keresztül nagy munkát adott az aradi rendőrségnek, mert nagyon nehezen lehetett őket fölkapni és lefűtöztetni.

A bandának öt tagja volt: *Nikolai Károly*, *Balogh Ferenc*, *Karaffa Gyula*, *Sándor Lajos* és *Tomsics Mihály*. Ezeknek persze a Karaffa gyerekek volt a vezetőjük. Az öt utasítási nyomán törték föl *Fischer Simon* szabadság-térl kereskedő üzletét, ahonnan kéreket loptak el. *Schlesinger József*-től szappanokat csentek el, a *Pikk Ernő* fizetésének kirakatát pedig szintén alapsan megdézsmálták. A rendőrség nagy nehezen összehozta a fiók Rózsa Sándorokat, akik ma lopás büntette miatt állottak az aradi büntetőtörvényszék előtt. A kis gonosztevők a legnagyobb cinizmussal ismerték be a lopásokat.

— Hát miért követted el a betörést? kérdezte az elnök Karaffától.

— Mert nem akartam dolgozni, — felelte a kis gazember.

Sorra ilyen feleleteket adtak a rossz kölykök, akiket a bíróság el is ítelt. *Nikolai* 1 évi, *Balogh* és *Karaffa* 6-6 hónap, *Sándor Lajos* 3 hónap, *Tomsics* pedig 2 heti fogházat kapott. A védők megnyugodtak az ítéletben. Amikor az elnök a vádlottakat megkérdezte: megnyugodnak-e az ítéletben, ezek kórusban ezt felelték:

— Felelünk.

— Miért?

— *Összebüntetésért*, — felelte *Karaffa* jogászhoz illő tudással.

Azután gondolkodott egy kicsit és azt mondta:

— De ha az anyámat beengedik hozzám a

fogházba, akkor visszavonom a felelősségemet. — A multkor kértem a fogházfelügyelő urat, hogy engedje be hozzám az anyámat, de ő nem engedte. Pedig én látni akarom az anyámat, — erősködött a kis gonosztevő.

Az elnök megígérte, hogy teljesítik a kérélmét, amire a flu kijelentette:

— Nohát akkor én is megteszem a bíróságnak azt a szívességet, hogy visszavonom a felelősségünket.

Katolikus püspök és zsidó rabbi.

Csernoch János bérmautja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 2.

Megírunk már, hogy *Csernoch János*, a csanádi egyházmegye püspöke most tartja bérmautját Csanádmegyében és a napokban Makón volt.

Mint utólag jelentik, *Csernoch János* dr. csanádi püspököt Makón való tartózkodásakor többek között a makói izr. hitközség is üdvözölte *Kecskeméti Ármin* dr. főrabbi vezetésével. A főrabbi beszédében hangsúlyozta, hogy a kultúra valami erkölcsi affinitás törvényének veti alá a vallásokat. Etikai anyagukban természetes rokonság és vonalom van. A méltóságod lelkéből kisugárzó erkölcsi energia majd összeforrasztja az egymást kereső és megtaláló elemeket. Ilyen lesz az egy jelképes templomnak is, a társadalom nagy közös szentélyének, ahol mindnyájan együtt imádkoznak, mely telve van a magyarság szelemének fényével, melegével, a formák fölé emelkedő erkölcsi univerzalizmus sejtelmével, tudatával. E szellemnek hordozóját, a haza és emberiség, a hit, testvér és felszárát, a kultusz és vallás közös etikai fogalmát áldott összhangban egyesítő profétai típust köszönjük méltóságodban.

A püspök erre a következőket válaszolta:

— Benő meggyőződéssel vallom a kifejtett igazságokat. Mi mindnyájan a biblia alapján állunk. Zsidóság és kereszténység a maga vallásának érintetlen fenntartásában az emberiség erkölcsi nevelésének munkása. A vallások különbözőségében is érezzük az erkölcsi rokonságot. Tiszteletben tartva az egymás hitét, nem érezhetünk féltékenységet, mert a monoteizmus minden vallása fölemelkedik az általános örök emberinek tudatáig. A biblia ennek legrégibb hirdetője, ezt mindnyájan elismerjük. Testvéries együttérzéssel szolgáljuk az eszmét a haza és emberiség erkölcsi boldogságára.

Az üdvözítés után hosszasan elbeszélgetett a püspök a főrabbi-val, kit a püspöki rezidenciában tartott díszbédre is meghívott.

A püspök tegnap reggel a korai órákban kíséretével Földeákra utazott, hogy ott is kiossa a híveknek a bérmautási szentségeket. A község határához érkező püspököt *Thaisz Géza* központi főszolgabíró üdvözölte, mire a püspök meghatóttan mondott köszönetet. A püspök mindjárt megérkezése után a templomba ment, hol a híveknek osztotta ki a bérmautási szentségeket. A bérmautás délelőtt 11 órakor ért véget, mikor is a plébánián szállt meg a püspök, hol fogadta a küldötteket. Első volt ezek között a község küldöttsége, melyet *Návay Lajos* dr. házelnök vezetett, második volt a községi iskolának a küldöttsége, melynek nevében *Hoffmann János* plébános mondott beszédet. A püspök tiszteletére délben a plébánián volt fényes ebéd, melyen a *Návay* családon kívül a község intelligenciája és Makóról *Kayser Lajos* plébános, pápai kamarás, továbbá *Taalsz Géza* központi járási főszolgabíró vettek részt.

AZ ASZFALT LOVAGJAI.

*
Parragh Sándor budapesti ügyvédjelöltet, mert egy hölgyet az utcán moleztált, a budapesti rendőrség száz korona pénzbírságra ítélte, míg társa, *Batta Péter* dr. ügyét áttette az aszodi járásbíróhoz.

*
Kivételes jelenség, hogy az a hölgy, akit valamely kérelessen lovag ostromol és üldöz, oltalomért a posztoló rendőrhöz folyamodik. Ez történt most Budapesten s az esetet ez a körülmény teszi nevezetessé és tanulságossá. A moleztált hölgy oltalomban részesült, viszont a két lovag közül az egyiket, aki állhatatosabb volt, a rendőr vette szárnyai alá, a másik meg gyorsan odébb állt. Az ifju szeladont a rendőri hatóság, ahová bekísérték, kihágásért száz koronára ítélte. A másik hőt, aki (uram bocsássa!) inkább szabadon volt, majd az illetékes hatósága fogja megbüntetni, valahol Aszodon.

A két urfi életpályára és foglalkozására nézve ügyvédjelölt volt, tehát olyan fiatalembarekről van szó, akikről föl ehető az, hogy nevelésben részesültek. Mégis megtették azt, hogy durva föltevással közeltek az utcán egy hölgyhöz s közbotrányt okoztak. Hogyan lehetséges az, hogy nevelt, tanult és képzett férfiak így megfélemlkezzenek magukról s ily vakmerően és ily oktalannul viselkedjenek?

A magyarsága ennek sok és sokféle. Mindenekelőtt meg kell állapítani azt a valóságot, hogy a neveltelenségnek valóságos epidémiája garázdálkodik köztünk. Hajmeresztő, hogy férfiak — még a jó és a legjobb társaságban is — mit megengednek maguknak, milyen tónust, milyen megjegyzéseket és milyen modort, ez asszonyokkal szemben. Valami főnhéjazás és valami pikáns vakmerőség leit mostanság — azt lehet mondani — általános divattá a társas érintkezésben, férfiak és nők köz, mint Franciaországban XIV. és XV. Lajos korában. Az ok persze az asszonyokban rejlik, mert valósággal hajszolják a pikáns történeteket és mert — az asszonyok nevelik a férfiakat.

A kelletlen lovag az utcán nem születik, hanem lesz: azzá válik, rossz példák nyomán. Az ifju emberek látják azokat az eles és merész pillantásokat, amelyekkel maguk az asszonyok mérik végig egymást (és olykor a férfiakat is) és fölhaborodva, meg egymást biztatva és bolondítva egymást, tolatkodó lovagokká és aszfaltbetyárokká lesznek, elviselhetetlen terhére a tisztelességes asszonyoknak, bosszuságára a férfieknek és tisztos családapáknak, s kellemetlenségére minden jóízű, decens embernek.

Ez a fiatal nőly most megmutatta egyszerű módját annak, miként kell és lehet a legrövidebb úton megszabadulni olyan uraktól, kik az utcát vadászterületnek képzeik, erkölcselen passziók számára. A rendőrhöz kell fordulni védelemért, mert némely lovag olyan, mint a kullancs: nem lehet lerázni. Csak rendőri segítséggel.

Ha minden hölgy eképen viselkedik az utcán és ha a rendőrök néhány tulibuzgó ifjut lefűlelnek: akkor mihamarabb elkövetkezik újra az óvatosság, a gondos körültekintés korszaka az aszfalton. Szóval uralkodóvá lesz ismét a jónevelés s a kelletlen lovagok és aszfaltbetyárok úgy eltűnnek, mintha sülyesztő nyílt volna meg a lábuk alatt.

Izgalmas automobil-kaland az aradi határban.

A huszárcapitány és a munkás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2

Ma este a simándi országuton egy huszárcapitány automobillja elgázolt egy embert, akit súlyos sérülésekkel szállítottak az aradi kórházba. A szerencsétlenség okozója, amint a kórházban kihallgatott sebesült elmondotta, *ön maga volt*. A város területén keresztül száguldó automobilon eddig elég szerencsével vágatnak végig az utcákon s embervérrel nem táplálkoznak. A városi ember megtanulta, hogy az automobil elől jókor térjen ki. De a falusi, aki a modern közlekedés emez ördögös eszközében ellenséget lát, a dacnak egy bizonyos nemével kel versenyre a szelek szárnyán repülő masinával s úgy lép eléje, hogy a szerencsétlenség már el nem kerülhető. Éppen erre a körülményre való tekintettel kellene országosan szabályozni az automobilon menetességét, mint ez Ausztriában meg is történt.

A ma este megtörtént szerencsétlenségről a következő tudósítás szól.

Ursprung Rudolf, a 2. ik császári és királyi huszárezred kapitánya ma reggel hat órakor indult el a lomáshelyéről, *Barca-Rossnyóról* (Brassó megye) harminc lószéjű automobillján s este hét órakor érkezett Aradra. A huszárcapitány Budapestre igyekszik az automobil kísérelés megtekintésére. Este hét órakor indult ki felé Aradról. A simándi uton végighaladva, *Zimándköz* alatt az országuton hat-hét emberből álló embercsoportot vett észre az országuton, akik Aradról mentek haza éjszakai pihenőre. Körülbelül száz méternyire lehetett a munkásoktól a gépkocsi, mikor a sofőr a szokásos figyelmeztető jelt megadta. Az embercsoport kétfelé vált s helyet adtak az automobillnak, hogy mellettük elszáguldjon.

Mikor a gép elérte a munkásokat s egy magasságban volt velük, legnagyobb rémületére azt vette észre a kapitány, hogy egyik ember közvetlen a kocsi előtt az út baloldaláról a jobb oldalára futott át. A kocsiban ülőkre a jelenet azt a benyomást gyakorolta, mintha a munkás a gépkocsi gyorsaságával versenyezni akarna s virágos dolgává teszi, vajjon melyik fürgébb? A hatalmas gép természetesen elütötte a munkást, akinek *Magyar Mátys* a neve, nő, több gyermek atyja. Még ebben a kétségbeesítő utolsó pillanatban is megkísérelte *Ursprung* kapitány, hogy ha lehet, a szerencsétlenséget elhárítsa s a teljes erővel száguldó automobillt egy vakmerő fordulattal jobbra akarta kitéríteni. Ebből a merész vállalkozásból majdnem újabb szerencsétlenség keletkezett. A fordulóra el nem készült három ember, akik az utat jobb oldalán haladtak, *halálos veszedelembé kerültek* és csak a sofőr halált megvető bátorságának köszönhető, hogy megmenekültek. A sofőr ugyanis a géppel egyenesen neki vágatott egy ároknak és kockára tette a maga és gazdája életét, csak hogy a hirtelen forduló kocsi elé kerüljen emberek életét megmentse. Az automobil hatalmas szökéssel ugrott át az árkon s tovább futott, míg végre megállították. Az elütött embert, kinek jobb karja aló szarát törte el a gépkocsi, felmosdatták s beállították automobilon a kórházba.

A kapitány a kórházból a rendőrségre ment s jelentést tett az esetről. *Moldován* Odön rendőrhadnagy este nyolc órakor a kórházban kihallgatta a súlyosan megsérült embert, a ki ugyanugy írta le az elgázolást, mint azt *Ursprung* kapitány mondotta jegyzőkönyvébe. Senkit nem okol a baleset megtörténteért, — csak önmagát. A kapitány egy óra husz koronát adott a *Moldován* rendőrhadnagynak azaz a kérelemmel, hogy azt a megsebesült családjához juttassa el, segítségül addig is, míg Budapestről visszatér s bővebb kárpótlásban részesítli Magyarit.

Öngyilkosság a kaszárnyában.

A rossz bánásmód miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 2

Megint szaporodott egygyel azoknak a katonai öngyilkosságoknak száma, amelyek a hirhedt kaszárnyai bánásmód idéző elő. Egyik budapesti kaszárnyában történt ez a mostani eset, melynek áldozata egy huszonkétéves asztalos. A katonáskodó asztalossal tisztjei közül többen végeztettek kisebb-nagyobb asztalosmunkákat, amelyekért azonban jutalom helyett ütlegek jártak ki a legénynek, aki végre is elkecserepedve a durva bánásmód miatt, mellbe lötte magát.

Az öngyilkosságról fővárosi tudósítónk ezeket táviratozza:

A budapesti gróf Forgách kaszárnyáján vasárnap délután öngyilkosságot követelt el *Szabó Kálmán* huszonkétéves asztalos, aki tavaly októberben vonult be katonának. *Szabó* szolgálati fegyverével lötte magát mellbe és mint a katonai orvos konstataálta, *azonnal meghalt*.

Az öngyilkos katonát hétfőn délután temették el a budapesti helyőrség kórházából. Éppen mikor a temetés volt, arra járt *Uxküll* Ghylleband gróf budapesti hadtestparancsnok. Mikor a gróf észrevette, hogy egy katonát temetnek, megkérdezte a csapatvezetőt, hogy ki a halott.

A csapatvezető így válaszolt:

— *Szabó Kálmán* gyalogos, aki beteg volt és ezért lett öngyilkos.

Hímasosan kiderült azonban, hogy nem a betegség volt a szerencsétlen katona tetitének az oka. Egyik bajtársának ugyanis levelet hagyott hátra *Szabó*, melyben megírja, hogy *felebbvalóinak rossz bánásmódja kergette halálba*. Ő ugyanis igen ügyes asztalos volt és ezt a képességét ismerték felebbvalóitól is. Több tiszt igen sűrűn adott neki munkát, különösen pedig egyik hadnagy foglalkoztatja sokszor. Ez a tiszt mindenféle asztalosmunkát bízott *Szabó*-ra, aki a megbízásokat mindig gyorsan és pontosan teljesítette. Az utóbbi időben azonban a hadnagy sohasem volt megelégedve *Szabó* munkájával. Ezért folyton korholta és mióta legutóbb egy képráma elkészítését bízta rá, amelyet *Szabó* véletlenül eltört, folyton üldözte az ártatlan katonát. *Szabó* végre is torkig volt már az üldözésekkel és kijelentette a tisztnek, hogy *többé nem dolgozik nekik*.

— *Ha a tiszt urak — ugymond — pofonokkal fizetnek, akkor keressenek más szolgát.*

A hadnagy ettől kezdve még jobban üldözte *Szabó*-t, aki végre vasárnap véget vetett kálváriájának és mellbelötte magát. A katonai vizsgálat hír szerint már megindult az illető tiszték ellen.

Nyaralás.

★

Itt a nyár s mindenki szabadságra készül! A nagy vágyódások ideje távoli tájak után megérkezett! És mindenki utazik . . . el . . . messze délre . . . messze északra . . . nyugatra! . . .

A dolog azonban nem oly egyszerű. A nyári kéjutazások szerkezete oly komplikált, hogy kénytelen vagyok rendszeres felosztással belevilágítani mélységeibe. Ime itt a felosztás:

1. Előkészületek:

a) nézni a menetrendet, tanulmányozni, összehasonlítani a vasuti díjszabásokat.

b) szabadjegyet kérni az államvasutól, déli vasutól, Hungaro Kroatótól, olasz vasutaktól, svájci vasutaktól.

c) hálókocsi szabadjegyet kérni.

d) a kérvényeket huszonöt iv papirosra leírni.

e) elmenni tizenöt szövetkezethez, míg végre a tizenhatodik két jótálló fejében ígér 600 korona hitelt.

f) elmenni harminc jótállóhoz, amíg a harmincegyedik és a harminckettedik jótáll, de csak úgy, ha a pénz felosztatik.

g) újra elmenni a bankba, ahol a hatszáz koronát kiadják, de csak háromszázig tudnak olvasni. A felosztás után marad száz korona.

h) A szabadjegyek nem érkeznek meg.

i) Végre utnak lehet indulni!

2. Kéjutazás.

Az utas kimegy a pályaudvarhoz és vagy elutazik Fiuméba, vagy nem utazik el.

a) Ha leutazik, megnézi a kormányzó palotát, megnézi a tengert és el van ragadtatva annak végtelenségétől. Aztán ismét felül a vonatra, visszautazik Aradra és hosszas habozás után már Békéscsabán rájön arra, hogy a tenger inkább egy sziget, mely minden oldalról szárazföldtől van körülveve.

Hazaérkezik a ismerőseinek a kék tengerről és a bájos stroccóról beszél, / Nápolyról, Velencéről és Rómáról.

b) Ha nem utazik el Fiuméba, a pályaudvar másik oldalán távezik, hazamegy és ismerőseinek kevesebb fáradság árán ugyanazt mondja el, amit az a) esetben felsoroltunk . . .

3. Utóhatás.

a) A szabadjegyek megérkeznek . . .

b) Az ügyvédi felszólítások is, a végrehajtók is, az árverelők is.

c) Szilárd eltökélés, hogy a jövő esztendőben a meleg dél helyett a hűvösebb északot fogjuk felkeresni.

xl.

HIREK.

Alusznak a miniszteriumokban.

— *Varjassy polgármester Budapesten.* —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Varjassy Lajos polgármester ma délután Budapestre utazott, hogy a városnak a különböző miniszteriumokba jóváhagyás céljából felterjesztett ügyeit megsürgesse, továbbá, hogy a lebonyolítandó két millió kölcsön részletes visszafizetési feltételeit a fővárosi bankcsoporttal letárgyalja.

A miniszteriumokban rendkívül sok városi ügy hever elintézetlenül és ennek folytán régi közgyűlési határozatok nem hajthatók végre, ami végredményében a közigazgatás megfélemlését vonja maga után. Van például olyan ügy, mely a múlt év január havában került fel a belügyminiszteriumba s még ma sincs benne döntés. Ilyen például a *zöldség kerésszeti mintá telep* ügye, melynek aktái

1907. január 8-ikán mentek el Aradról s másfél esztendő után sem jutottak odáig, hogy valaki a belügyminisztériumban el is olvassa volna azokat. (Es az ilyen elintézés mellett higgye el a község, hogy a kormány a piaci drágaság megszüntetésével komolyan foglalkozik s intézményeket teremt, a melyek az élelmi szereket olcsóbbakká fogják tenni.) De minden ügyosztályból egész serege az aktáknak porosodik a minisztériumokban. Hirtelenében csak a következőket soroljuk fel, a melyek mind olyan ügyeket tartalmaznak, melyeknek végrehajtása a külsőben van.

Az *autobuszkötelekési* szabályrendeletet nem lehet kihirdetni, mert tavaly december 21-ike óta a miniszter nem ért rá jóváhagyni. A vasúti üzemvezetőség palotája nem épülhet s így egy egész városrész fejlődése akad meg, mert a város által átengedett telekről a miniszter tavaly november 2-ike óta nem tudott magának véleményt alkotni. A hidakra kiírt pályázati határidő már ismét lejár, kiadják végre a munkálatokat s a kölcsön ügyében felterjesztett kérelem tavaly június 2-ike óta nincs elintézve s így az ötven évre tervezett kölcsön nem alakítható át hatvanötévvé, a mi pedig vitális érdeke a városnak. A köröltéshez szükséges telekbeszerzés még egy hónappal öregebb ügy mint az előbbi, de a minisztérium kerkülönbség nélkül pihentetni Arad függő kérdéseit. A hatósági méssárszék, vegyiskísérleti állomás, vásárrendtartási szabályrendelet, tűzériaktanya, mind dicsérik a kormányhatóság gyors munkáját.

Ki tudná mind elsorolni azokat a fontos és a polgárság érdekeit szolgáló közgyűlési határozatokat, melyek eredménytelenül hoztak meg a közgyűlés által, mert végre nem hajthatók a minisztériumok csigalassuságu dolgozói rendszere miatt. Még a városházán sem ismerik ezek pontos jegyzékét, mert nyilván tartás sincs róluk.

— *Időjárás.* A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 2-án az időjárás: meleg, elvélve csapadék és zivatarok.

— *A király állapotáról.* A király állapotáról legutóbb tudvalevőleg nyugtalanító hírek voltak forgalomban. Ezzel szemben a „Wilhelm” című könyv szerzője a legmegbízhatóbb helyről a következőket írja: A király közvetlen környezetére rendkívül kedvező hatással van az a körülmény, hogy ő felsége egészsége semmi kívánni valót nem hagy maga után. Évek hosszú sora óta nem örvendett még az uralkodó olyan jó egészséggel, mint épen mostanában. Ezt annál is inkább hangsúlyozni kell, minthogy allig volt még tavasz, amelyen a király olyannyira el lett volna foglalva ünnepekkel, mint épen ez idén. Sem a német császár, sem a szövetséges hercegek tiszteletére rendezett ünnepek, sem a hadvezetés, sem Bécs város hódolata nem merítette ki a királyt. Sőt ellenkezőleg, a király igen frissen és szokatlanul jó hangulatban van. A napi programot, amely akták elintézésével telik el, a király napról-napra teljesíti és pedig a legnagyobb pontossággal. A jelentéseket nagy figyelemmel kíséri a felség és különösen kielégítette őt a katonai díszszemle. Ez alkalommal két óra hosszat nyeregben ült ő felsége s szemle után a csapatok magatartása fölött nagy meglepedésének adott kifejezést. Igen jóleső hatással volt rá a szíves ováció, ami a sok ezer ember éljenzésében megnyilvánult akkor, a midőn a díszszemle után haza-vágtatott. A király étvágya a lehető legkielégítőbb. Sétált pontosan betartja és már régóta nem tapasztaltak olyan jó kedvet nála, mint épen mostanában.

— *Az aradi állami tisztviselők lakbérpótléka.* Nagy örömet hozó hírt kapott ma az állami tisztviselők országos egyesületének aradi köre. Az itteni kör vezetőségét ugyanis arról értesítette *Kosinszky* Viktor, a csálai telep volt igazgatója, aki tudvalevően Budapestre költözött, hogy az aradi állami tisztviselőknek a lakbérpótlék megadására vonatkozó méltányos kérelmét a *pénzügyminiszter kedvezően intézte el.* Tudvalévő, hogy az aradi állami tisztviselők keveselték azt a lakbért, amit a kormány megállapított s azért a tisztviselők köre kérvényt küldött a pénzügyminiszterhez lakbérpótlék megadása iránt. A kérelem támogatására fölkérték *Müller* Károly képviselőt, aki — mint már megírtuk — el is járt a pénzügyminisztériumban és a tisztviselők jogos kérelmét pártfogásra ajánlotta. *Kosinszky* Viktor ma arról értesítette a tisztviselők aradi körét, hogy a napokban *Barabás* Béla előtt *Wekerle* pénzügyminiszter olyan kijelentést tett, hogy a tisztviselők a lehető legrövidebb idő alatt megkapják a lakbérpótlékot.

— *A bolgár fejedelem Szombathelyen.* Szombathelyről jelentik: *Ferdinánd* bolgár fejedelem augusztus 18-án Szombathelyre érkezik. Abból az alkalomból, hogy ő felsége *Ferdinánd* fejedelemet a Szombathelyen állomásozó 11. huszárezred tulajdonosává nevezte ki, *Horváth* Lajos ezredes küldöttség élén megjelent Szófiában a fejedelem előtt, ki akkor kilátásba helyezte, hogy a látogatást viszonzni fogja, hogy ezredét személyesen is megismerje.

— *A szatmári püspök betegsége.* *Szatmárról* táviratozzák: A régóta betegeskedő *Boromissza* szatmári római katolikus püspök állapota igen rosszra fordult, úgy, hogy ma ellátták a halotti szentségekkel. Orvosai már három nap óta oxigén belélegzéssel tartják benne az életet.

— *Református püspökválasztás.* Debrecenből jelentik, hogy a tiszántúli ref. egyházkerület új püspökéül az elhalt *Kiss* Áron helyébe a következők megválasztását emlegetik:

Előszörban *Szell* Kálmán nagyszalontai esperest, ki *Tisza* István gróf jelöltje is, mert *Tisza* annak az egyházmegyének gondnoka, hol *Szell* Kálmán az esperes. Nagy pártja van a püspökségre *Dicsőfy* József debreceni papnak, jelenlegi egyházkerületi főjegyzőnek. Jelölik *Balthazár* Dező hajduböszörményi esperest, *Sass* Béla debreceni theologiai tanárt, *Kiss* Albert debreceni lelkészt, volt országgyűlési képviselőt. A püspököt az egyházközségek választják, még pedig abszolút szótöbbséggel.

— *Az osztrák egyetem hallgatók sztrájkja* előtt. Innsbruckból táviratozzák: Ma délben az osztrák közoktatásügyi miniszter sürgönyileg elrendelte az innsbrucki egyetem bezárását, ahol ma kellett volna megkezdeni *Wahrmund* tanárnak előadásait. Az egyetem rektora az egyetemi tanács tiltakozásának kifejezése mellett hirdette ki a miniszter rendeletét. A kormánynak ez az intézkedése a szabadelvű diákok között óriási megdöbbenést keltett és egész nap arról tanácskoztak, hogyan lehetne meggátolni azt, hogy a *Wahrmund*-ügy eképen a klerikálisok győzelmével végződjék. Az este tartott értekezletükön a Bécsből és a többi egyetemi városokból érkezett hírek és sürgönyök alapján kijelentették, hogyha a kormány holnap délig nem tesz olyan intézkedést, mely alkalmas a tanszabadság megvédésére és lehetővé teszi, hogy *Wahrmund* még ebben a tanévben folytathassa előadásait, akkor holnap Ausztria összes egyetemlein sztrájkba lépnek a szabadelvű német diákok.

— *A párisi rablógylilkosság.* *Steinheil* Adolf párisi festőművésznek és anyósának, *Jappyné* asszonynak meggyilkolásáról ezeket jelenti egy párisi távirat: Azzal a különböző oldalról terjesztett hírrel szemben, hogy *Steinheil* festő és *Jappyné* asszony meggyilkolása boszu vagy féltékenységi műve volna, *Hammond* rendőrigazgató kijelenti, hogy szállard meggyőződése szerint kizáróan betörők által elkövetett gyilkosságról van szó. *Steinheil* igen gyakran a legelső koldust vagy csavargót, akivel az úton találkozott, modellnek használta fel és könnyen lehetséges, hogy a gyilkost ez egyének között kell keresni. *Steinheil* szombaton nagyobb pénzösszeget vett ki a bankból és otthon azt mondotta nejeinek, hogy két gyanús ember utána jött a háza. Sajnálja, hogy a pénzt nem helyezheti többé biztonságba. *Steinheil* fia volt egy *Strassburg*-ból származó festőnek, aki 1885-ben Párisban meghalt.

Egy újabb párisi távirat ezeket jelenti:

Hammond rendőrigazgató ma kihallgatta *Steinheill*-t, aki gyenge hangon, a fáradtság minden jelével a következő érdekes vallomást tette: Anyám, *Jappyné* asszony meglátogatott engem *Mária* leányom távollétében, aki jövendőbeil apósához ment *Bellevue*-be. Anyám elhatározta, hogy a vasárnap éjjelt nálunk fogja tölteni és mivel reumában szenvedett, én és férjem átengedtük neki szobánkat. Én a leányom szobájában aludtam, férjem pedig a fürdőszoba mellett kis szobában aludt. Szobánk egyike sem volt bezárva. A nyitott ajtón keresztül kérdeztem anyámat, hogyan érzi magát. Ő lábalt vattába takarta és ezt a vattát gyömszőlték később szájunkba a gazemberek. Ezután nemsokára elaludtam. Álomban borzasztó lidérenyomásom volt. Sajnos, a legborzasztóbb valóságra ébredtem. A szoba teljes világosságban volt és ágyam mellett három férfit és egy nőt láttam, akik tolvajlámpájuk reflektorát felém irányították. Azután hirtelen újból sötét lett. A férfiak a lepedőt arcomra dobták és megkísérelték, hogy az ingemmel fojtsanak meg. *Lábaimat és kezeimet az ágy négy szegletéhez kötötték* és mikor így tehetetlenné tettek, levették arcomról a lepedőt. A fejem mellett egy asszony állott, sárga vörös hajjal, feketébe öltözve. Hasonlított azokhoz az asszonyokhoz, akik a fürdőinkben csavarognak. Egyik kezében revolver volt, melyet folytonosan felém szegezett, a másikkal pedig egyik karomat fogta és rám kiáltott:

— *Hé, mutasd meg, hol van apád pénze! Ha kiadós, megölünk!*

A rabló engem a festő leányának tartott. A rablókat — mondotta az asszony — mind megismerném. Az egyik közülök nagy fekete szakálu volt, fekete posztókalapot hordott és úgy nézett ki, mint egy orosz pap. A többiek is hasonlóan voltak öltözve. Mikor a rendőrigazgató meglegyezte, hogy az asszony tegnapi vallomása szerint férjének egy modelljére vélt a rablógylilkos asszonyban ráismeri, *Steinheil* visszavonta tegnapi vallomását és kijelentette, hogy életében először látta azt az asszonyt.

A gyilkosoknak mindaddig semmi nyom

— *Elhunyt magyar mágnás.* *Bécsből* táviratozzák: Bécsi palotájában ma délelőtt 1 órakor 79 éves korában meghalt *Pálffy* János gróf, a magyar főrendiház tagja, a magyar mágnások egyik leggazdagabbika. *Pálffy* János már kora ifjúságában nagy szerepet játszott *Pozsony*-megye politikai és társadalmi életében. Viselte az örökös *pozsonyi főispán* címet és az ezzel járó tisztséget a hatvan években még gyakorolta is. Kiváló mántrát volt és jólékony célra évenként nagyöss-

szegeket áldozott. Számos kastélya és palotája telve van a legértékesebb műkincsekkel, képekkel, régiségekkel, melyeket hir szerint nagyrészt a kormányra hagyományozott. E kincseket most Budapesten a „Pálffyban” szándékoznak elhelyezni. Atyjának, Pálffy Ferenc grófnak halála után az összes családi birtokokat sárlat alá helyezték, de Pálffy János grófnak sikerült összes birtokait megszabadítani a nagy adósságoktól és jövedelmezővé tenni. Az utóbbi időben évi tiszta jövedelme hat millió korona volt. Párisban, Bécsben, Budapesten voltak fényes kastélyai. Legjobb birtoka Pozsony- és Nyitra megyében volt. Ezenkívül Franciaországban is kiterjedt birtokai voltak és Párisban az utóbbi időben igen gyakran tartózkodott. Pálffy grófot néhány évvel ezelőtt szélütés érte és azóta nem is tudott járni. A király 1896-ban az I. osztályú vaskorona-renddel tüntette ki. Az elhunyt családot nem hagyott hátra maga után.

— A hegyaljai szőlők veszedelme. Vasárnapi lapunkban írtunk arról, hogy állítólag Arad megye szőlőiben új szőlőbetegség keletkezett. Budapesti tudósítónk érdeklődött az aradhegyaljai szőlőbetegség iránt a földművelésügyi miniszterium szőlőszeti ügyosztályában, hol Szilvássy Géza vincellériskolai igazgató a következő fölvilágosításokat adta:

— Az aradhegyaljai új szőlőbetegségről mi is hallottunk már, de a beteg főkék még nem érkeztek be hozzánk. Milyet jelentést kapunk, hogy tényleg föllepett a baj, a központi szőlőszeti kísérleti állomás egyik kiküldöttje Arad-Hegyaljára utazik és a ménesi vircelléri iskola igazgatójával együtt megállapítják a bajt. Lehet, hogy ez a betegség nem új, nem is filixeraszerű, csak újnak tűnik föl. Valószínű, hogy szőlőmoly lépett föl és ez okozza a szőlőfűrtök hervadását. Ez leginkább a szőlő virágzása alkalmával szokott előfordulni.

— Házkutatás egy sportegyesület tagjainál. Felülnést keltő esetről ad hírt nagybecskereki tudósítónk. A *Torontali Hajós-Egyesület* helyiségeiben az utóbbi időben ismételtelen fordultak elő lopások. Egyszer egy arany óralánc, máskor két brilliáns gyűrű tűnt el, amíg a tagok övezéssel voltak elfoglalva. Az egyesület megtette a följelentést az ismeretlen tettes ellen, de a csendőrség legszorgosabb kutatása sem vezetett eredményre. Minthogy azonban a lopások egyre ismétlődtek, az egyesület tagjai, akiknek természetesen nagyon kellemetlen volt a dolog, közös elhatározással arra kérték a csendőrséget, hogy az egyesület tagjainak lakásán tartson szigorú házkutatást. Szerdén délután azután hat csendőr egy csendőrhadnagy vezetésével megkezdte a házkutatást az egyesület tagjainál, akik között Nagybecskerek társadalmának általánosan tisztelt és e önkéntes hivatalos állásokat betöltő tagjai is vannak. A tömeges házkutatás, amely természetesen eredménytelen maradt, nagy szenzációt keltett a városban.

— Vasuti katasztrófák. Bécsből táviratozzák: Borzalmas szerencsétlenség történt a fővárossal szomszédos Bergtholdorf nyári üdülőhelyen. A bécsi személyvonat összeütközött egy szembejövő tehervonattal. A két vonat mozdonya teljesen összeroncsolódott és a személyvonatnak több kocsija megrongálódott. Tizenhat utas súlyosan, kettő halálosan megsebesült, s ezenfelül még 40 ember szenvedett sérüléseket. A sebesülteket a kórházba szállították. — *Kézdivásárhelyről*

táviratozzák: A Zabola-patak melletti erdőben két fával megrakott tehervonat összeütközött. Két munkás halálosan megsebesült.

— Gyilkosság pár csöpp víz miatt. Nagyváradról táviratozzák: Mezőkeresztes és Berettyóújfalui állomások között a nagyvárad személynaton Gáspár János munkás együtt utazott Mátyás Józseffel és apjával. Gáspár közben egy pohár vizet kért Mátyástól, aki adott is neki. Ivásközben a pohárból néhány csöpp víz Mátyás alvó alyjára esett. Az öreg ettől felébredt és veszekedni kezdett Gáspárral. Veszekedés közben az öreg kést rántott elő és mellbe szarta Gáspárt. Mire a vonat Nagyváradra érkezett, Gáspár meghalt. Az öreg Mátyást le tartóztatták.

— Pórujjárt aszfaltbetyárok. Budapestről írják: Egy erélyes kis leány követésére méltó példát mutatott a védtelen nőknek, hogy mi módon védekezhetnek az aszfaltbetyárok telakodása ellen. Május huszonhatodikán történt, hogy A. R. bankhivatalnoknő a Kossuth Lajos utcán át igyekezett hazafelé. Egyszerre mellé szegődött két jól öltözött fiatal ember s különféle megjegyzéseket tett a pórujj leányra. A hivatalnoknő szó nélkül akart menekülni a tolokodók elől, de minden igyekezete hiába való volt. A fiatal emterek végig üldözték a Rákóczi-uton, az Erzsébet körúton, s merészségük folyton fokozódott. Azt gondolták, hogy ijedős természetű, félszós leánynyal van dolguk s visszaéltek a helyzettel. Arcpirító ajárlatokat tettek és trágár káromkodásokkal zaklatták. A fiatal leány végre az Erzsébet-körúton egy rendőrt talált, akinek a segítségét kérte az uri ruhás utonállókkal szemben. Amikor az egyik szemlélő látta, hogy baj van, megugrott, a másikat azonban ryakon csapta a rendőr és az utcanéps kacagása között invitálta befelé:

— Aszfaltbetyár ur — előre a kapitányságra!

A kapitányságon kiderült, hogy az elcsípett gavalér Parragh Sándor ügyvédjelölt, ellilant térsa pedig Batta Péter dr. aszdi ügyvédjelölt. A tolokodó udvarlókat ma vontá felelősségre a helyi kerületi kapitányság, a mely Parragh Sándort száz korona pénzbírsággal sújtotta. Batta nem jelent meg. Rőá vonatkozólag az iratokat áttette a rendőrség az aszdi szolgabírószághoz, amely valószínűleg hasonlóan érzékeny pénzbüntetéssel hűti le a heves verő lovag szerelmi tüzét.

— Negyven fok árnyékban. Az idén mintha műsorváltás volna az időjárás rendjében. Május enyhe virágillatos tavaszi pompája helyett egyszerre ráncszakadt a kánikulai forróság. Május második fele az egész magyar földön tropikus forrósággal köszöntött be. Est az abnormal időjárást még különböző természeti csapások tették fölsímetesebbé. A gazdák már is aggodalmasan látják, hogy a buja esős tavasz ígérete, a várva-várt bő termés ígéret marad, mert a forróság legszebb fejlődésében állította meg a növényzetet. Szokatlan kánikulai idők járnak s ma már valószínűs déli forróság volt: árnyékban 40° C-t mutatott a hőmérő. A fürdős ezen tehát megjött időelött. Kárba veszték a tavaszi toltettek, mert ma már a legkörynyebb nyári ruhadarabok is tűrhetlenné válnak s akirek módjában van, menekül a tenger mellé, vagy valami közelebbi helyre. Például — a Marosba.

— A város új utcája. Arad legújabb utcájában, a melyet, a mint ismeretes, a Ferenc tériől a Nádor utcáig, a Schreyer telken fognak a közeli jövőben megnyitni, a Hagenmacher-féle sörfőző üzem négyezer ölnyi telket vásárolt, a hová nagyobb szabású sörraktárt szándékozik építeni.

— A Fehér Kereszt egyeslet képsorsolása. A vasárnapi parkünnepélyen nem volt megtartható a *Libapásztor* festmény kisorsolása. Az egyesület a sorsolást elhalasztotta s akkor fogják megtartani, ha az összes sorsjegyek, melyek Zúbor Andornál kaphatók, elkelték.

— Lopás Justh Gyula birtokán. Makóról írják: A képviselőház elnökének, Justh Gyulának szentotornyal birtokáról, amelynek ezidő szerint Leimdorfer Ede a bérője, péntekre virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek két 1000—1000 korona értékű parádés lovat kötöttek el. A járási csendőrség erélyesen nyomozza a veszedelmes lóköltőket, akik minden valószínűség szerint kóbor elgányok lehetnek.

— Letartóztatott betörő. Kovács Tódort a csermői csendőrség már hosszabb idő óta keresi. Többrendbeli betöréses lopás terheli a rovtott multu ember lelkét. A rendőrség ma Kovácsot, aki a szeregnyházi elemi iskola építkezésénél mint napszámos volt alkalmazva, letartóztatta s átadta a csendőrségnek.

— Lopás a Neptun fürdőben. A fürdő szezon kezdetén pontosan beállított a szezon-tolvaj is, a mint a fürdők körül settenkedő besurranó enyves kezűeket a rendőrségi terminologia megnevezi. A Neptun fürdőben ma Tóth Zsigmond megyei tisztviselő kablojából eddig ismeretlen tettes egy aranyórát és aranyláncot, továbbá pénztárcát lopott el. A kár 280 korona. A közönség okosan tenné, ha a fürdőbe sem érték tárgyakat sem pénzt nem viene, mert dacára, hogy a detektivek naponta többször megfordulnak a fürdőhelyiségben, a vakmerő tolvaj a nyüzsgő embertömegben észrevétlenül dolgozik.

— Tébelydából a halálba. Sárvárról írják: Vilics István, aki csak a napokban hagyta el az elmeegógyintézetet, a szombathely-gráci vonat elé vetette magát és a vonat kerekei agyongázolták. Az elmebeteg ember előbb jobb lábát a sírhoz kötötte, nehogy felugorjék, ha a közeledő vonattól megriadna.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Walsznál Aradon. 191.

Ma nagy tombola-estély

Kovács és Novotny

Vadászkürt-vendéglő kerthelyiségében

a cs. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara

hangversenyével.

Estéinkint Gyurkovits András zenekara

hangversenyez.

— Kezdeté este 8 órakor. —

TORVÉNYKEZÉS.

A drága pofon.

— Ara 120 korona. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Érdekes ítéletet tárgyaltak ma az aradi kir. törvényszék büntető felelőviteli tanácsa előtt.

Még emlékeztetésben van a közönségnek az a kinos eset, melynek szereplője K. L. aradi államhivatalnok és ifj. N. L. vasúti tisztviselő. Ez utóbbi ifju egy szép napon megtámadta saját házban K. L.-t s őt arcultította. Az ügy a büntető bíróság elé került. Az pofoskodó ifju — miután tanu nem volt jelen az enyelgésnél — a bíróság előtt tagadta a vádbell cselekvényt. Nem így a nagy közönség előtt! Fűnek-fának eldicsekedett tettéről s így a bíróságnak is tudomására jutott a pofon-történet. Ugyanis K. L. becsületsértés miatt — most már a hírességetelért — följelentette N. L.-t egy tanut ki is

hallgattak, aki elmondotta, hogy N. L. neki is emlegette tettét. Egyéb s hasonló jelekből a bíróság bebizonyítottak találta a tényállást és N. L.-t a polonért 6 napi fogházra átváltoztatható 120 korona pénzbírságra ítélte.

A vádlott az ítéletben nem nyugodott meg, hanem megfélebbeste az ügyét. Ma volt a felelősségi tárgyalás, melyen vádlottat Czédy dr., panaszost pedig Momák Döme dr. helyettese, Rács Sándor dr. ügyvédjelölt képviselte.

Itt már szelidebb hurokat pengetett a vádlott s visszavádat akart emelni K. L. ellen. A bíróság persze a törvény alapján elutasította indítványával s helybenhagyta a járásbíróság ítéletét; elmarasztalta vádlottat a további költségekben is.

§ A Lengyel-Polónyi pör a Kurián. Polónyi Géza volt igazságügyminiszter panaszára tudvalevőleg a budapesti esküdtbíróóság három havi fogházra ítélte Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőt, becsületsértés vétsége miatt. Lengyel Zoltán védője, Vádaszky Vilmos dr. az ítélet ellen egy 6 éves semmisségi panaszt nyújtott be, alaki és anyagi semmisségi okokat hozván fel az ítélet ellen. A semmisségi panasz és az iratok ma kerültek fel a kir. Kuriára, a hol az 57 kilónyi s 9 csomagba foglalt iratokat Berndt Géza másodelnök Válszky Bertalan bírónak osztotta ki, a ki az ügyet már a bíróküldési kérelem kapcsán ismeri. Az ügy tárgyalása szeptember havában fog megtörténni a kir. Kurián.

§ Szendrey Mihály 2000 koronája. Kassáról írják: Szendrey Mihály kassai direktorsága idején beépítette a kassai színházba 3000 koronát azáltal, hogy a földszinti erkélyt családi páholyokká alakította. A 3000 koronát a színházi alaptól kapta kölcsön és 1000 koronát vissza is fizetett. A kétezer koronát nem akarta megfizetni és avval az indoklással, hogy a beépítés után már csak egy évig bírta a színházat, ennek az összegnek elengedését kérte a várostól. A város azonban nem hajlandó ezt az összeget Szendreynek elengedni és amennyiben nem egyenlíti ki tartozását, perrel fogja azt rajta behajtani.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

(1) Budapest. A sikerült dolgok megjelennek, a rosszakat ellenben eltömjük. A reklamált írásmű az utóbbiak közé tartozott.

Kis fiu. Igaza van. Mi is meggyőződünk róla, hogy a Baross-parkban lefolyt ünnepség szépségversenyén nem Boda Sárka, hanem Boda Erzsike kapta az első díjat.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Új-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Új-Arad, június 2.

Mint hogy a hőség tovább tart, ez pedig kevés esett, a gazdaközlőség nyugtalansága fokozódik.

A kiállítások ugyan nem rosszabbodtak, de nem is javultak és ez az oka, hogy a vélemények a kedvezőtlen mezőgazdasági állapot körül összefonódnak, amelynek folyományaképpen az illetékes irányzata tarja magát.

A mai piacon csokory hozatal volt.
A mai piacon ellett:
200 mm. buza 11 20—40
200 mm. tengeri 6—8 10
Névtelen jegyzés:
Rozs 8 80—90
Zab 6 70—80
Árpa 6 40—60
A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 2.

Változatlan árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	10.27—10.28	10.25—10.26
Zab októberre	7.08—7.09	7.14—7.15
Rozs októberre	8.85—8.86	8.93—8.94
Tengeri májusra	6.28—6.29	6.32—6.33

Zárul 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	631.—
Magyar hitelrészvény	751.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 130—132 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 132—134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 136—140 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Május hó 30 napján volt készlet 38,280 darab, május 31. napján főhajtatott 846 darab, május 31. napján elszállított 323 darab, június 1. napjára maradt készletben 38,903 darab. A húsos sertés üzlet irányzata: Nyugodt.

IDEGÉNEK ARADON.

— Június 2. —

Központi szállója. Csicsáth Gyula utazó Budapest. — Molnár József fakereskedő Budapest. — Wurfer Gyula utazó Budapest. — Zsivora Pál kárbeszélő Szeged. — Lurja Aladár dr. szerkesztő Székesfehérvár. — Pulics Sándor segédjegyző Nagyhalom. — Czobor Gyula dr. alügyész Buziásfürdő. — Berkovits Izidor kereskedő Aivaca. — Lang Ferenc utazó Budapest. — Karácsonyi Sándor dr. ügyvéd Pécska. — Mairovitz Márton titkár Mária-radna.

Fehér kereszt szálloda. Bruck József utazó Budapest. — Szemere Henrik utazó Bécs. — Mikolay Mihály kir. közjegyző Szarvas. — Lustig Vilmos utazó Budapest. — Buhesen Ferenc főerdész Lippa. Alvinczy Béla utazó Bécs. — Lovas Sándor osztálytanácsos Budapest. — Dömötör Tihamér erdőfelügyelő Temesvár. — Téglás Károly kir. főerdőtanácsos Budapest. — Lefkovits Izso utazó Budapest. — Kovordányi János főmérnök és neje Körös-bánya. — Kovács Sándor dr. ügyvédjelölt Kocs-kém. — Pop József plébános Nagyhalom. — Leipnik Lipót kereskedő és lánya Konop. — Pajor Vilmos kereskedő Budapest. — Werflov Mór utazó Pápa. — Schmidt Mór utazó Nikolsburg. — Bleyer Jenő utazó Budapest. — Berényi Endre utazó Budapest. — Steiner H. gó utazó Budapest. — Riske György utazó. — Jancsa Ignác képviselő Bécs. — Bodenheimer N. kereskedő Strassburg. — Weisz Mihály utazó Budapest. — Makry Ernő szobrász Arad.

Vass szálloda Strausz Samu magántisztviselő Arad — Schmidt Lajos utazó Budapest — Helle Antal költőgyáros Budapest. — Albert Andor szobrász Arad. — Hoffmann Lajos utazó Budapest — Beck Alajos utazó Arad. — Sonja Norman zenész München. — Ferenczy József utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Frankó Aurél gyógyszerész Ottlaka. — Bódi József jószágigazgató Világos. — Németh Károly utazó Világos. — Weisz Sándor kereskedő Kishalmagy.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Ezáró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)
Legujabb műsor. Valogatott érdekességek.
Világhírű műsor.

Műsor 1908. június hó 3-án, szerdán:

1. Játzóársak. Életkép. — 2. Nápolyi képek. Látványosság. — 3. Színházi szolga tr. faja. Kacagató. — 4. A turista vezető menyasszonya. Dráma. — 5. Paradisom kozterváltás. Tanulságos. — 6. Mígófénykép a törvény-széken. Dráma. — 7. Perrot a pokolban. Hímor. — 8. Szicília vidéke. Látványosság.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások hétköznapokon délután 6 órakor, este 8 órakor és 9 órakor.
Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Június 28. Az aradi könyvnyomdászok „GUTENBERG DALKÖRE” a Csálal nagyerdőben sétat-hangversenyyel egybekötött NAGY NYARI MULAT-SAGOT rendez saját zászlója alapja javára. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július 5-én lesz.

NYILTTER.

Az én valódi kölni vizem

destillálva, a feltaláló, az én ösöm, eredeti receptje után, az egész világon az itt látható hatóságilag bejelentett arjelzéssel ismeret: s.

Johann Maria Farina, Jülich's Platz 4. Köln a. Rh. ssabadalmazott szállítója az osztrák császárnak és magyar királynak, valamint a legtöbb császári és királyi udvaroknak. Csakis eredeti csomagolásban kapható a szakszerű üzletekben. 5947

Pénzének ellensége,

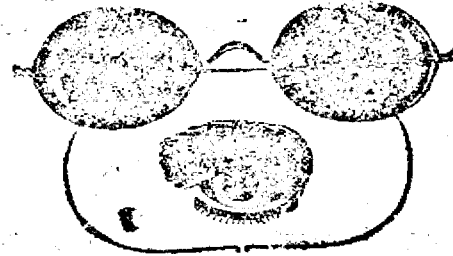
ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látsszerész

Arad András-tér és Weltzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótámas mellett a legolcsóbb arakon. Raktáron tart mindennemű színházi látsszeréseket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnókat, orrcsipeket és szemüvegeket arany, ezüst, nickel és tekeud-beka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmerékben, bor, must és szesz részere, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kiviteiben. 2413
Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendelést szerint azonnal készíttetnek.

Feltűnő újdonság!

DÉLICEMinden hirdetés felesleges, a dohány-
egyszer veszi és többé más nem szív!**SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY****DEPILLOR****HAJVESZTÓ.**

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb,
legtartósabb
amerikai**Gummi-óvszer**

= NEVER. =

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

17572/341—1907. szám.

Szabálytendelet

a csendháborítás eltiltása iránt.

Jóváhagyott a nm. m. kir. belügyminiszter 110240—1907. sz. intézkedéssel.

I. §.

Aki a város területén, utcáin, utakon és általában a szabadban az éjjeli nyugalom háborító zajt, lármát idéz elő, vagy durva botrányokat okoz, a ki nyilvánosság jellegével bíró mulatóhelyek nyílt, vagy zárt helyiségeiben, nemkülönben a nyilvános járműveken, mint p. o. vasutakon, közúti vaspálya kocsikon, társas kocsikon stb. a közrendet vagy a közönség nyugalomát szándékos cselekménnyel háborítja, vagy egyes személyeket közbotrányt okozó cselekmények által durván megsért, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig öt napig terjedhető elzárással büntetendő.

Az elzárás időtartama az 1879. évi XL. t. c. 22. §-a értelmében határozandó meg.

A pénzbüntetés az 1901. évi XX. t. c. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandó.

2. §.

Ezen kihágásban I-ső fokban bíraskodik a rendőrkapitány, illetve a tanács által megbízott tisztviselő, másodfokban a városi tanács és harmadfokban a belügyminiszter.

15577—1908. szám.

Ezen szabályrendeletet f. évi június hó 1-től kezdve életbeléptetjük.

Arad, 1908. évi május hó 23.

A városi tanács.

Arad. szab. kir. város rendőrkapitányi bivataltól.

1095—1908. kih.

Hirdetmény.

Közírté tétetik, hogy Aradon, 1908. évi május hó 22-ik napján felfogott 1 darab kis mokány pej kanca ló minden jegy nélkül mint gazdátlan jószág folyó évi június hó 19-én d. e. 8 órakor az Óvartéri piacon tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatni fog.

Arad, 1908. évi május hó 31-én.

Rendőrkapitányság.

12423—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezenel közírté tesszük, hogy a „Mária Anna császárné” alapítványi bizottság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katonára között az 1908. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás segélyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényvel, kik a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátásra igény nélkül bocsáttattak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legérdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizetetik ki, Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újból elnyerését nem zárja ki.

Felhivatnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat f. évi július hó 1-éig a trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnokságához nyujtsák be.

A folyamodó által igazolandó: 1., hogy a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálat alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsáttattott el.

2., hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult.

Ezen utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Julius 1-én tul beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1908. évi április hó 25.

A városi tanács.

9867—1908. kh.

Hirdetmény.

Jaszlits Alajos aradi lakos Illés-utca 112. sz. a. telkén egy timártelep felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t. c. 27. §-a értelmében a telep helyszini tárgyalására határidőül folyó évi június hó 9-én d. u. 5 órája kitűzetik, a melyre az érdekeltek ezuton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszini és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi június hó 9-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekintheők s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehetők, mert a mennyiben ilyenek nem említtetnének, s ha köztekinetek gatlólag fel nem merülendek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1908. évi május hó 30.

Sarlot,
főkapitány.

9193—1908. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—408/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhivom a ház- és telektulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutat este 7 és 8 óra között meglocsolassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigoruan büntettetni fognak.

Arad, 1908. évi május hó 15.

Sarlot,
főkapitány.

14363—1908. sz.

Hirdetmény.

Közírté tesszük, hogy a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ur 32900—1908. sz. a. kelt rendeletével a répabogár pusztításai és károsításainak lehető megakadályozása végett a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. c. 58. §-ában adott felhatalmazásánál fogva az ugynevezett répabarkét (lisztes répabogár, Cleonus punctivent ris Germ) valamint a hamvas vicellér bogarat (Otiorrhynchus ligustici Zinne) azon káros állatok és rovarok közé soroztam, melyeknek irtása az idézett t. c. szerint kötelező. Miért is elrendeli, hogy minden birtok répaföldjén az említett bogarakat márciustól június hó közepéig irtani tartozik.

Az irtásra vonatkozó részletes utmutatást a város közelebb rendelkezésre fogja bocsájtani.

Arad, 1908. évi május hó 9-én.

A városi tanács.

9571—1908. kh.

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. földművelésügyi miniszter urnak f. é. május hó 18-án 52790/III—2. sz. a. kelt rendeletéből kifolyólag közírté tétetik, hogy az ország három vármegyéjében jelenleg uralkodó ragadós száj- és körömfájás állati betegség esetleges eltitkolások folytán az országban ismét szét ne hurcoltassék, a mi a gazdaközönségnek kiszámíthatatlan károkat okozna, felhivom a gazdaközönség figyelmét, egyrészt a ragadós száj- és körömfájás ragadós természetére, másrészt arra, hogy annak legcsekélyebb tüneteit is észlelvén állataikon, azt lehető legsürgősebben a kapitányi hivatalnál jelentésék be.

Fent hivatkozott miniszteri rendelet értelmében, ha valaki a kapitányi hivatalnál jelentést tesz arról, hogy a ragadós száj- és körömfájást valahol titkolják és a bejelentés által módot nyujt arra, hogy a betegség elfolytassék, az illető jutalomban fog részesítettetni.

Arad, 1908. évi május hó 29-én.

Sarlot,
főkapitány.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség bízán

bárástására, sevelőre, üdvözletre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőrré, kortosszra.	kulcsárra, gazdasszonyra szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy, irodaszolgára, pénzbeszedőre házmesterre, stb.-re. van szüksége,
--	---

AKI

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát.	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

AKI

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterü- letek,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
--	---

AKI

előzetesek vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARAD” KÖZLÖNY

Kis Hirdetési

rovatát használja.

Lakás kiadó!

Volt Ujterem, jelenleg Mikes Kelemen-utca 11. számú házban 5 szoba, parkettal és villanyvilágítással, konyha, fürdőszoba, szép virágos kert és minden mellékkellyel augusztus 1-re, esetleg azonnal kiadó. Bővebbet a házban a házmesternél vagy levélileg Muskát Miksa, Budapest, Hold-utca 27. sz. 2055

Állandóan alkalmi vételek.

Ifjusági iratok félárban. diszlevélpapír feltűnő olcsón. Festőminták kölcsönintézet. 100000 köt. kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin, Színház-épület, telefon 511. 995

Világosi hegyen

a piac közepén, motoros megálló helytől 15 perc sétával elérhető, teljesen beültetett 4 és 1/2 katasztrális hold egészen termőképes szőlő, a melyben kut van, teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Dessewffy-utca 1. szám. 2123

Egy csinosan butorozott szoba

azonnal kiadó Weitzer János-utca 14. I. em. ajtó 11. 2135

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható 80,000 kötetes kölcsönkönyvtárban, heti 8 filléres kölcsönadíj ellenében. A könyvek újak és tiszták. Terjedelmes jegyzékek vidékre is. Zenemű kölcsönző intézet. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése, Aradon. 212

Egy huszonöt év óta

fennálló szatócs üzlet a főtéren betegség miatt eladó. József főherceg-ut 1. szám. Bővebbet a tulajdonosnál. 2168

Termő szőlő Ménesen

7500 tőkével, kis házzal, áll szoba konyha présházból, felszereléssel együtt jutányosan eladó. Bővebbet Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz. 2162

Vizsgalapok

kitűnő minőségű magyar papíron 100 drb. 90 fillér. Portó 100 darabig 30 fillér 100—600 drbig 72 fillér, szomszédos forgalomban 21 fillér. Ha a pénz előre küldetik, 100 Népiszkolai Bizonyítvány K. 1.20 Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad. Arad- és temesmegyei telefon 517. 201

Pörkölt szálonna,

légenszáritott, oldalankint 35—60 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. szám. 1631

Áru-üzlet eladás.

Egy elsőrangú mezővárosban könyvileg kimutatandó 80000 korona évi forgalmu

Áru-üzlet

nagyobb vállalat miatt

eladó, illetve átadó.

Bővebb felvilágosítást csak direktre komoly vevőnek ad alulírott.

Angelina Tivadar,

Muszka. 2153

Hirdetmény.

Tudomására hozzuk városunk adófizető polgárainak, hogy az 1908. évre érvényesül kivett és most már az 1908. évi V. törvény-cikk rendelkezései szerint készült II. oszt. kereseti adó kivétési lajstrom, valamint az 1908. évi földadó felosztási jegyzék f. évi június hó 4-étől 8 napi közzemlére van kitéve a városi adóügyi osztályban.

Netáni felszólamlások a városi tanácsnál nyújtandók be és pedig:

- azon adózók részéről, kik első ízben fizetik a sérelmezett adót, az adókönyvecskebe történt bejegyzést követő 15 nap alatt;
- kik már múlt évben is fizették, a közzemlére kitétel napját követő 15 nap alatt.

Arad, 1908. május hó 30-án.

A városi tanács.

Heti törlesztéses kölcsönök.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

kezesség vagy egyéb biztosíték mellett hetenként (vagy havonként) törleszhető, olcsó

kölcsönöket nyújt.

100 K. kölcsön hetenként 50 fillérrel, öt éven át törleszhető, a melyben a kamatfizetés is bennfoglaltatik. A kölcsönt tehát megújítani vagy meghosszabbítani nem kell. Az ötödik év végén a kölcsönvevő javára esik a szövetkezet üzleti nyereségéből arányosan reá eső rész is. 200 K. után hetenként 1 K., 300 K. után hetenként 1 K. 50 f., s nagyobb összeg után annyival 50 fillér fizetendő, a hányzor 100 K. kölcsönt vesz fel. A heti részletek havonként előre is fizethetők.

Betáblázott kölcsönök heti törlesztés mellett tiszta évi visszalítésére is adatnak.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

Arad, Szabadság-tér 7. sz., I. em. 2075

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig. — Telefon 294. szám.

Császári jubileumi
ünnepi menet

Bécs, 1908. június 12.

Tribünhelyek

25 koronától 60 koronáig kaphatók még a 5799

Főelárusítóhelyen, Schenker és társa

Bécs I., Schottenringen 3. és 18 a.,

valamint a Schenker és társa cég összes fiókjaiban és képviselőinél, épügy Schellhammer és Schattera cégnél Bécs, I. Stefansplatz 11., A. Gerngross cégnél Bécs, VII. Mariahilferstrasse 42—48. — Rendelmények az összeg (valamint 60 fill. postadíj) előleges beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság.

37—1908. számhoz.

Meghívás

az Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság

XIII. rendes évi közgyűlésére,

mely 1908. évi június hó 14-én délelőtt 1/2 10 (fél tíz) órakor Aradon, az Aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermében (József főherceg-ut 22. sz. II. emelet) fog megtartatni.

Napirend:

- Az igazgatóság jelentése az 1907. évi üzletről és a társaság ügyeiről, valamint a több irányban építeni szándékolt újabb kisvasuti vonalak ügyeinek állásáról.
 - A felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság által előterjesztett 1907. évi mérleg megállapítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
 - Az alapszabályok 87. §-a értelmében kilépő négy és üresedésben lévő egy, összesen tehát öt igazgatósági tag helyeinek választás utján leendő betöltése.
 - A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
- Arad, 1908. május hó 29-én.

Az igazgatóság.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények vagy a társaság őrizzetében levő kifizetetlen részvényekről szóló letéti jegyek f. év június hó 11-ik napjának déli 12 óráig Aradon, az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál, továbbá Makón ezen takarékpénztár fiókintézeténél és Békéscsabán a Békéscsabai takarékpénztár egyesületénél letendő, hol azokról megfelelő elismervények fognak kiadtni. Vármezők, községek és városok — mint erkölcsi testületek — a birtokukban lévő részvényeket az illetékes kir. adóhivatalok s illetve községi és városi pénztáraknál is letehetik; az erről szóló hivatalos elismervények azonban legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt, az ekként bejelentett részvények mennyiségének a részvény-letéti jegyzékbe való felvehetőse céljából, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárhoz Aradra beküldendők.

2127